

DOMOLJUB

ŠTEV. 4. MESEČNA PRILOGA »NOVICE V SLIKAH« LETO 42
V LJUBLJANI, DNE 23. JANUARJA 1929

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljub«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljub« v Ljubljani.

Kraljeve besede.

Kralj Aleksander je 16. t. m. dovolil francoskemu časnikarju g. Jul. Sauerweinu obsežen razgovor, ki ga je priobčil »Matine« 17. t. m. na uvodnem mestu. — Ker je za pravilno razumevanje današnjega položaja ta razgovor zelo važen, ga priobčujemo:

»Težka, hrastova vrata na tečajih so se odprla pred menoj in iz notranjosti obsežnega kabineta, kjer je delal, sklonjen nad mizo, mi je čvrstih korakov prišel nasproti kralj Aleksander.

Govoril je z menoj skoraj eno uro, ljubeznjivo in zaupljivo. Tega razgovora ne bom nikdar pozabil. —

Resen, zamišljen obraz vladarja se je odbijal na veliki sliki bizantinske Ikone, ki visi nad lepo okrašeno priročno knjižnico. Brez vsake geste, brez vsake fraze, ki bi iskala učinka in skušala zakriti ali olepšati položaj, mi je monarh pripovedoval o dogodkih, katerim je on sam v ospredju. Predvsem to: Ali je vse to res tako nenavadno v življenju tega vladarja, ki je sicer še mlad, toda, ki je že od svojega 25-letja odgovoren za svojo domovino, in je njene armade vodil v treh vojskah, katerih poslednja, toliko, da ni bila pogubna? Mar je kaj čudnega, ako vidimo tega moža, da sprejema naše vso politično odgovornost, ko vemo, da si je upal prevzeti tolikšno odgovornost celo na boljših in sicer tedaj, ko je šlo za obstoj njegove domovine?

V nekaj besedah mi je kralj Aleksander z globoko resnostjo predložil zadnje dogodke in to v tonu voditelja, ki se je enkrat odločil za gotovo smer in določen delaven načrt, ne popusti ničesar, dokler ni dosegel svojega cilja. Kaj je bil vzrok, kaj je značaj in smisel tega, — kar se je dogodilo v noči od 5.—6. januarja in kar se nekoliko pre nagljeno naziva diktatura?

Nimam namena, navesti dobesečno kraljevega izvajanja, vendar so nekatere vladarjeve rečenice tako značilne, da jih vsekakor hočem navesti:

»Nič drugega, kot diktatura in še več, tiranija je bilo to, kar se je v zadnjem času pri nas godilo. Ali ni to proti duhu ustave, ako se 90 poslancev noče udeleževati parlamentarnih sej? Gotovo je treba upoštevati upravičeno ogorčenje, ki ga je izzval zlo-

činski atentat. Toda, ako imata vladar in vlada dolžnosti, jih ima tudi zakonodajalec. A kljub tem težavam se je vendar za silo posrečilo obdržati vlado. Radi osebnih, malenkostnih razlogov, ki nimajo nobene zveze z dobrobitvijo države, je ena stranka izstopila iz vlade in nas zapletla v strašno krizo. Poizkusil sem vse, da jo razpletem ugodno. Prišli so tudi Hrvati in mi predložili svoje zahteve. Potem sem poklicat druge stranke. Vprašal sem jih, ako so pripravljene, pogajati se na temelju, ki ga predlagajo Hrvati, to se pravi, da naj se prouči revizija ustave, za kar je potreba tri petine parlamentarnih glasov. Odgovorili so mi: nikdar!

Tako ni bila nobena vlada več mogoča, ki bi odgovarjala parlamentarnim predpisom. Stroj ni več delal. Bilo je torej potrebno, da sam sprejem odločitev in odgovornost, ali pa, da javno priznam, da ne morem rešiti državo zmede, ki se je že bližala anarhiji.

Bilo je treba voliti: ali naj se žrtvuje enotnost in bodočnost mojega kraljestva ali pa se izpostavljam osebno, in vzamem za gotov čas potrebno oblast v svoje roke. Nisem se dolgo pomišljal...

Diktatura... diktatura..., je večkrat ponovil. Besedo je treba rabiti pravično. Kaj to ni diktatura in najmanj upravičena, ako šef stranke, ki nima niti nobenega programa, končno veljavno odloča, kateri njegovih prijateljev mora biti izvoljen v tem in onem okraju, ne da bi poznal vsaj glavne potrebe ondočnega ljudstva? Ali to ni diktatura, ako strankin šef postavlja uradništvo, v prvi vrsti svoje strankarje, ki so nesposobni in ki jih priporoča edino njihovo strankarsko udejstvovanje in ki se puste voliti od ljudstva? Kar hočem storiti, je prav enostavno: ne da bi hotel podvreči državo brezkontrolnemu avtoritativnemu režimu, hočem narodu omogočiti, da bo s pomočjo pravičnega volivnega reda prišlo do pravega parlamentarizma in do prave demokracije. Jaz hočem, da bo ljudstvo bolj svobodno in da bo bolj neodvisno izražalo svojo voljo, kot jo je v preteklosti. Da pa to dosežemo, gremo v dobo trdega dela. Pripraviti moramo decentralističen in svo-

bodoljuben režim, ki pa bo istočasno čuval osnovno in duhovno enotnost Jugoslavije.

Mi moramo očistiti in preosnovati upravo, kjer je veliko prvovrstnih uradnikov, ki pa se morajo izbirati, voditi in plačevati na mnogo širši podlagi. Koliko časa mi bo v to potreba, ne vem, a mislim, da dolgo ne bo trajalo. Nešteti dokazi udanosti, ki sem jih sprejel iz vseh krajev države, mi pričajo, da me bodo podpirale vse resnično produktivne in ustvarjajoče sile te države.

Ministrstva so zasedli sami poštene in zmogni možje. Ako vladi načeluje general, je to zato, ker sem svojo oblast hotel prenesti na človeka, ki je izven strank. Pri nas, hvala Bogu, se armada ne peča s politiko. Tega ji nikdar nisem dovolil, kakor sem tudi politikom zapiral pot v armado. Armada je zdrava in vdana vladarju. Toda v vladi vidite zastopnike visoke uprave, bank, univerz in tudi politike, ki so splošno uvaževani. Hrvati imajo pet ministrov, to se pravi, da ta narodna stranka nikakor ni izigrana.

S pomočjo vseh, ki so pripravljeni delati, hočem državi vrniti politično zdravje in gospodarski napredek. Da bi dovršil to nujno ozdravilno delo, sem se sam osebno izpostavil, ne da bi hotel s kakim ovinkarstvom zmanjšati lastno odgovornost.

V slučaju uspeha in neuspeha, sem jaz osebno odgovoren. Toda — je zaključil kralj z nasmehom —, o neuspehu ni mogoče govoriti, kadar je ves narod za menoj!

Vse stranke bodo razpuščene.

Novi zakon prepoveduje vse stranke, ki imajo plemenski ali verski značaj. To se pravi: vse stranke, ki nosijo v svojem nazivu besede: srbski, hrvatski, slovenski, nemški, madjarski ali pravoslavni, katoliški in muslimanski, se razpuste. Najprvo so razpustili takozvano Srbsko stranko, potem nemško stranko v Vojvodini, v nedeljo so bile razpuščene vse hrvatske stranke: radičevska (Hrvatska seljačka), frankovska (Hrvatska stranka prava), federalistična (HFS) in pučka (HPS). Sedaj pridejo na vrsto slovenske stranke in sicer SLS in SKS, ker obe nosita v svojem naslovu besedo »Slovenski«.

Kakor prihajajo poročila iz Belgrada, bodo razpuščene tudi vse druge politične

stranke, ker se hoče javnemu življenju dati čisto nova smer in drugačna grupacija. Zato je v bližnjem času pričakovati, da bodo izrečno razpuščene tudi še ostale stranke: radikalna, demokratska, samostojno demokratska, zemljoradniki in socialistična.

Ta odredba je logična posledica novih zakonov, s katerimi se razpušča narodna skupščina ter občinski odbori ter se prepovedujejo sleherni politični shodi in sestanki — in je tudi pisava listov po novem zakonu usmerjena v eno gotovo smer. S temi zakoni so stranke izgubile vsako možnost gibanja. Zato jih oblast ukinja ter razpušča.

Novice iz Beograda.

15. jan. Finančni minister dr. Šverljuga je izjavil, da hoče proračun zmanjšati za eno petino. Vsi ministri so dobili navodila, kako naj sestavijo svoje proračune.

Izdelujejo se v gozdarskem ministrstvu gozdarski in lovski zakon.

16. jan. Prometnega ministra dr. Korošca so obiskali zastopniki raznih gospodarskih krogov, v prvi vrsti Jadranska in Dubrovnika plovba in odposlanci izvoznikov družb. Vsi radi voznega tarifa, ki da naj bo tako prirejen, da se bo promet čim bolj dvignil.

Širši tarifni odbor je imel v navzočnosti raznih ministrstev sejo, kjer so se obravnavale vozne cene za železniški promet.

Izšla je uredba o državnem sodišču, ki bo sodilo o prestopkih proti zakonu o zaščiti države.

Gozdarski minister je dovolil 10.000 dinarjev za drevesnice na Gorenjskem. — Gozdarsko ministrstvo je odpustilo 50 dnevničarjev, mnogo uradnikov pa je postavilo radi korupcije pred sodišče.

Prosvetno ministrstvo je izdalo strogo zapoved, da dijaki srednjih šol ne smejo obiskovati plesnih šol.

17. jan. Listi priobčujejo kraljev razgovor s pariškim časnikarjem Sauerweinom (izg. Sorvé). Ker so kraljeve izjave zelo važne, smo razgovor na uvodnem mestu dobesedno tako priobčili, kot jih je podal Sauerwein v »Matinuz«.

Prometnemu ministru dr. Korošču je izročila uprava izvoznikov družtev spomenico, v kateri prosijo, naj se za velike založbe pšenice, ki jo še imamo, dovoli znižana prevozna cena, sicer bo prišla preje novina in bo cena izvozni pšenici preveč padla.

Vrčila se je tudi konferenca zastopnikov gospodarskih organizacij. Ugotovilo se je, da potniški promet pri nas ne krije stroškov. Zato se je sklenilo potniške voze številčno zmanjšati, tovorni promet pa okrepiti.

18. jan. Začasna tarifna preosnova za tovorni promet na naših železnicah, bo stopila v veljavo 1. marca 1929. V novi tovarni tarifi so upoštevane želje gospodar-

skih krogov, zlasti so upoštevani interesi našega kmetijstva in industrije.

Vsi ministri pošiljajo svojim podrejenim oblastem jako stroga navodila o uradnikih, kako naj ravnaajo dosledno po zakonu, naj delajo hitro in vestno, naj se akti sproti rešujejo, naj se nesposobni in koruptni uradniki brez ozira odstranijo itd.

19. jan. Gospodarski krogi, ki se v zadnjem času izredno živahno gibljejo, so tudi glede socialne politike zavzeli neko novo stališče: da je namreč preosnovati zakon o zavarovanju delavcev in upravo teh zavodov, zakon o osemurnem delavniku ter uredba glede odpiranja in zapiranja trgovin. Vsi ti zakoni da sedaj preveč bremen nalagajo delodajalcem in da zato ni mogoče priti do gospodarskega razvoja. Nasproti temu pa so tudi delavski stanovi zavzeli stališče, da gospodarstvo nikakor ne bo na dobičku, če ne bo delavstvo od strani delodajalca dobivalo tiste zaščite, ki jo ima delavstvo po drugih državah. Napačno da je, če delodajalci proglašajo vlado za svojo, ko vlada sama vendar ni dala nobenega poudarka za to.

Izšel je nov zakon o poštni hranilnici.

20. jan. Seje ministrskega sveta se bodo vršile v Domu kraljeve garde na Topčideru.

V trgovinskem ministrstvu se bo osnoval zavod za pospeševanje zunanje trgovine.

21. jan. Notranji minister je izdal naredbu o delu oblastnih komisarjev, katerih uradovanje stalno nadzoruje veliki župan ter jim daje navodila in smernice. Oblastni proračuni bodo vključeni v državnih proračunih.

Finančni minister je izdal odredbe glede občinskih in oblastnih proračunov: osebni izdatki se morajo znižati, skrbeti se mora bolj za ceste in kmetijstvo, splošno pa ne smejo biti proračuni višji od lanskih.

Slovenski javnosti.

Naši zatirani bratje pod fašistično Italijo krvave iz nešteti ran. Dan za dnevom zapuščajo politični in gospodarski bedneži nesrečno grudo in se zatekajo k nam po pomoč in podporo. In tu začnjenja za nje nov križev pot. Slovenska javnost ne pozna niti v najširših obrisih te strašne tragike, ki jo preživljajo na naših tleh vedno nove trume teh bednih brezdomincev. Brez sredstev, strehe in dela tekajo navadno brez uspeha od vrat do vrat zaprtih domov.

Sila je prekipela do vrhunca, pomoč je nujna.

To žalostno spoznanje je izsililo ustanovitev meddruštvenega odbora za pomoč primorskih izseljencev, ki ga sestavljajo po svojih delegatih »Jugoslovanska Matica«, »Slovenska Straža«, Organizacija jugoslovanskih emigrantov, »Soča«, »Kolo jugoslovanskih sester«, »Klub primorskih Slovencev« in »Klub Primork«.

Odbor se zaveda, da bo uspela ta podporni akcija le v skupnem prizadevanju vse slovenske javnosti in najboljših njenih sincov. Kot prvi svoj korak smatra za potrebno, da se obrne z gorečo prošnjo na vse naše časopise, da otvorijo v podporo nesrečnih beguncev in v znak narodne manifestacije takoj stalno zbirko, kjer naj se tedensko izkazujejo vsi došli prispevki v lajšanje bede in trpljenja tega najbolj preganjanega dela našega naroda. Vsak najmanjši dar pomenja gnotno in moralno pomoč ter izraz solidarnosti našim trpinčnim bratom.

»Meddruštveni odbor za pomoč primorskim Slovincem.« — Jugoslovanska Matica v Ljubljani.

IZJAVA!

Kar sem obljubil Francetu Slovia glede preklica o njegovi nezadovoljnosti, se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Val. Malavatič.

»SLOVENEK« POVSOD
V vse kraje v naši državi in širom sveta razpeljejo vsako jutro vlaki in avtomobili v dvajset tisoč izvodih naš dnevnik. Ali si tudi ti med tistimi, ki ga dobe? Če še nisi, sporoči nam takoj po dopisnici svoje ime in točen naslov.

»SLOVENEK« LJUBLJANA
JUGOSLOVANSKA TISKARNA

Kože divjačine kupuje

po najvišjih dnevnih cenah

L. ROT, krznar, Ljubljana, Mestni trg števil 9.

KAJ JE NOVEGA

d Novice v slikah št. 1 in 2 na 8 straneh v bakrotisku bodo prihodnji priložene »Domoljubcu«.

d Državno podporo v lesu 150 kom. so dobili pogorelci v Gornji Beli pri Pred-dvoru.

d Za župnika v Trebnjem je imenovan g. Ivan Tomažič, doslej župnik na Selih pri Kamniku. Župnija Železniki pa je podeljena g. Valent. Bertonciju, kaplanu na Vrhniki.

d Na škof. duhovnega svetnika je bil imenovan g. Anton Kastelic, župnik na Jesenicah.

d Deset let belgrajski župnik. V četrtek 17. januarja je belgrajski župnik dr. Wagner proslavil desetletnico svojega župnikovanja v Belgradu in trinajstletnico svojega bivanja v Belgradu. Njegovo delo je, da je kapelico bivšega avstrijskega poslanstva razširil v cerkev, da je cerkev opremil z zvonovi in orglami, da je pozivil versko in društveno življenje, da je ustanovil Družbo sv. Vincencija, da je podvil akcijo za stolnico, da je samo letos za Božič razdelil med otroke 40.000 Din, da je organiziral pouk v verouku v belgrajskih šolah in veliko pripomogel, da se katoliški življenj v Belgradu udeležuje v javnem življenju.

d Po odredbi mariborskega velikega župana bodo nadalje poslovali vsi občinski odbori, razen tistih, kjer so župani v preiskavi ali je občinski svet nesposoben za delo. Odstavljeni bodo tisti blagajniki in tajniki, ki so v preiskavi.

d Sestanek železniškega odbora Škofja Loka—Železniki se je vršil 13. januarja v Železnikih. Zborovalci so se zavzemali za železniško progo Škofja Loka po selški dolini do Železnikov, oziroma do Podrošča.

d Kdaj sprejema komisar Ljubljanskega oblastnega odbora. Komisar Ljubljanskega oblastnega odbora sprejema stranke kakor doslej, t. j. ob ponedeljkih, sredeh in petkih od 11 do 13. Zaradi velikega dela, ki ga mora vršiti, naj se stranke zglašajo izključno ob teh dneh. — Člani oblastnega odbora so razrešeni svojih tozadevnih opravil.

d 1218 km novih železnic je bilo zgrajenih v naši državi od leta 1919. do 1928. Za to se je porabilo 1 milijardo 615 milijonov 234 tisoč 441 Din. Povprečno stane vsak kilometer 1 milijon 325.048 dinarjev.

d 196.497 ton premoaga so spravili na dan slovenski premogovniki samo v mesecu novembru 1928, kar se doslej še ni zgodilo. Število zaposlenega delavstva se je zvišalo od 8869 na 9142.

d Svetozar Pribičević, znani bivši herjavovski poslanec je prosil za potni list v inozemstvo. Je res hudo, če človek ne more več vsak dan podajati kilometrskih izjav.

d Komunisti razširjajo zadnje dni neke plakate protidržavne vsebine. Sedaj,

ko merodajni krogi napenajo vse moči, da spravijo državo in nje gospodarstvo v pravi tir, bi se pač tudi komunisti lahko nekoliko bolj zatajevali. Ko bodo prizadeti občutili silo zakona, bo pa seveda ropot, jok in stok. Je nekaj takih, ki so brez potrebe raje lačni, kot pametni, samo da se igrajo delavske — »mučenike«.

d Istočasno s hudim mrazom je začela razsajati po Ljubljani in deželi tudi hripa, ki napada staro in mlado, vsled česar so na nekaterih šolah začasno ukinili pouk.

d Hripa. Kdor čuti, da ga spreleta mraz, da ga ščegače v grlu, boli glava, muči nahod, kašelj, naj nemudoma leže v posteljo in ne vstane prej, dokler nima nobene mrzlice več. Da pospeši potenje, naj pije lipov ali kak drug vroč čaj; nekateri veliko drže na kuhano vino ali žrog, toda vsa ta sredstva so koristna le v toliko, kolikor povzročajo potenje. Če bolezen takoj ne krene na bolje, potem je treba brez nadaljnega odlašanja poklicati zdravnika. — Posebno previdne morajo biti pred hripo starejše osebe, dalje ljudje s slabotnim srcem in pa na pljučih bolni, ker more pri njih bolezen zaradi manjše odpornosti zavzeti resen značaj. Zanemarjati ne smejo niti nahoda in kašlja, takoj leči v posteljo in poklicati zdravnika. — Nihče naj po hripoi prezgodaj ne vstane in naj se tudi že precej dobro počuti, ker se utegne drugače popolno okrevanje zelo zavleči, ako ne nastopijo celo resne posledice.

d Štirje ljubljanski komunisti, obtoženi kršitve zakona o zaščiti države se bodo zagovarjali pred novim državnim sodiščem v Belgradu. Obtoženi so samo mladi ljudje, in sicer: 17 letni Rudolf Rojec, 23 letni Miha Erbežnik, 19 letni Vikt. Kamnikar in 18 letni Viljem Šlamberger.

d V Litiži se vrši nov živinski sejm v ponedeljek, 28. januarja.

d Za jugoslovanska vina se zanima Danska. Jugoslovanski konzulat v Kopenhagenu sporoča željo mnogih danskih vinskih tvrdk, za nakup jugoslovanskih tvrdk. Zahtevajo pa izključno samo dobra vina, bela in rdeča. — Pri nas pa znana skrahirana politična gospoda razlaga, da bo naših vinogradnikov konec, ako ne bomo vsega alkohola popili — doma.

d Za pogorelce. Pogorelci v vasi Gornja Bela v občini Predvor nad Kranjem so dobili 150 kbm lesa. Večja množina lesa se je dala tudi pogorelcem v blejski okolici.

d Gozdovi v naši državi. Po uradnih statističnih podatkih je 30 odstotkov Jugoslavije pokrite z gozdom. Država ima v lasti 47,7, občinske uprave 19, in privatniki 33,3 odstotkov gozdne površine.

d Koliko avtomobilov je v ljubljanski oblasti. Po podatkih velikega županstva v Ljubljani, je bilo koncem leta 1928. v vsej ljubljanski oblasti prijavljenih 609

osebni in 231 tovornih avtomobilov ter 557 motornih koles. Povprečno pride v ljubljanski oblasti en osebni avtomobil na 911 prebivalcev, en tovorni avtomobil na 2402 prebivalca in eno motorno kolo na vsakih 995 prebivalcev.

d Volitve v Delavske zbornice, kakor tudi volitve za obratne zaupnike so do nadaljnjega odložene.

d Vodovodne cevi so zamrzile te dni v Belgradu, tako da je bilo mesto nekaj časa brez dobre pitne vode.

d Sol se bo menda pocenila. Kilo-gram bo stal 1.20 Din. Za to stvar sta se bila zavzela svoječasno ljubljanski in mariborski oblastni odbor.

d Davčna prijava dohodka, ki je zavezan davku od podjetij itd. (pridobitina). To prijavo morajo vložiti vsi gostilničarji, obrtniki, trgovci itd. najpozneje do 15. februarja. Kdor bi prijave do tega dne ne vložil, zapade denarni globi. Opozorjamo vse zavezance, da se dobi tozadevna tiskovina v »Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani« po 75 para za polov.

d Orjunaši, ki so bili 4 mesece v preiskovalnem zaporu, so bili v nedeljo zopet izpuščeni na prosto.

d Radi velikih snežnih zametov je bil ustavljen pretekli teden promet v Bosni in Hercegovini, Južni Srbiji in Črni gori.

d Še teden dni imate časa, da pridobite za ženski list »Vigred« 15 novih naročnic. Če bo zanje plačana do 31. januarja celoletna naročnina, vam bo uprava lista »Vigred« za nagrado poslala najboljšo slovensko kuharsko knjigo Slovenska kuharica. — Naročnina za »Vigred« 25 Din.

d V Ljubljani je umrl v starosti 87 let g. Janez Röger. Deloval je dolgo vrsto let v raznih društvih, ki imajo namen podpirati revne sloje. Bil je globokoveren katoličan in vedno zvest pristaš SLS.

d Umrla je 15. t. m. v Cesti pri Velikem Gabru blaga žena in vzorna gospodinja Frančiška Koporec.

d Umrla je v Ljubljani 21. t. m. prednica Lichten thurnovega zavoda s. Eleonora Mantuani, stara 63 let. Po svojih velikih zmognostih je dvignila Lichten thurnov zavod s svojimi dekliskimi šolami do takega slovesa, kot ga ima danes.

d Požar v rudniku. V sušilnici krmeljskega premogovnika je v nedeljo nastal ogenj, ki je bil sicer kmalu pogašen, vendar pa bo delo v sušilnici za nekaj časa ovirano.

d Za pogrebom umrl. Pretekli teden so v Cerkljah pri Krškem pokopali Marijo Špolar iz Župeče vasi. Njen sosed Jože Urbanč je tudi nosil mrtvo sosedo. Ko pride pogrebni sprevod v cerkev in se prične sv. maša, postane Urbanč slabo, odnese ga v sosedno hišo, kjer je po par minutah izdihnil. — Bil je dober mož in oče, ki je vsako prvo nedeljo prihajal k mizi Gospodovi.

d Zabredel v sneg in ni mogel ven. V Dolgi gori pri Sladki gori je zmrazil kmet Martin Jurše. Vozilo so drva in Jurše se je vračal domov, zabredel pa je v globok sneg in se ni mogel spraviti ven. Drugo jutro so ga našli mrtvega. Ker je bil sneg precej daleč na okoli poteptan, se vidi, da se je

veliko trudil, da bi se rešil. Rajni je dolgo bolehal na srčnem krču, morda ga je krč ravno takrat prijel.

d Umrila je v Sp. Gameljnih Katarina Kališ, najstarejša žena daleč naokrog — stara je bila 93 let. Kljub svoji visoki starosti je imela še dober spomin ter opravljala še vsa dela prav do smrti.

d Zmrznil je komaj par sto metrov od domače hiše posestnik in mlinar v Potovrhu pri Novem mestu Ivan Tabor-sky. Bil je pri zdravniku v Novem mestu. Domov grede mu je postalo slabo, da ni mogel naprej.

d Preteklo leto so imeli na državnem posestvu v Belju 1289 molznih krav; vsaka teh krav je dala v letu povprečno 2443 litrov mleka. Surovega masla so pridelali preko deset vagonov. Konj so imeli 173, bikov 288, telet 641, nemolznih krav 2189, svinj 2952, ovac pa 2944. — Sladkorja so izdelali 1125 vagonov, rib pa so polovili 1.434.900 kg.

d Strašen človek. Arclin je ljubka vasica pri Vojniku, tri četrt ure od Celja oddaljena. Zadnje čase živi vsa vas v stalnem strahu pred zločinskim početjem neznanca, ki hoče za vsako ceno vas vpepeliti. Pred kakim poldrugim mesecem se je začelo. Takrat je začel goreti Žumrov kozolec, ki je v zgornjih delih tudi res pogorel in kaže še danes svoja črna rebra proti nebu. Čez teden nato je gorelo v kozolcu gostilničarja Franca Ločnikarja, a k sreči so požar pravočasno opazili in ga pogasili tako, da ni nastala večja škoda. Ni še do dobro pretekel teden, že so opazili ogenj na podu gospodarskega poslopja posestnika Mart. Vrečka. Tudi to pot se je posrečilo ogenj pravočasno pogasiti. Na Silvestrovo se je zločinec oglašil pri stricu prej omenjenega Vrečka posestniku Jožetu Vrečku. Zapalil je v gospodarskem poslopiju ter je zgorelo vse, kar je lesenega. V ponedeljek, dne 14. t. m., pa se je neznanec zopet oglašil pri Martinu Vrečku in mu zažgal gospodarsko poslopje, ki je v svojih lesenih delih popolnoma uničeno, kljub temu, da je na mesto požara prihitelo kar pet požarnih bramb, namreč iz Celja, Gaberja, Skofje vasi, Vojnika in Ljubecne. Ljudje so v strahu za svoje imetje in jim niti spati ni mogoče. Tako ljudje sami kot tudi orožniki so trajno na poslu, da izsledijo neznanega zločinca.

d Hiša je pogorela. V Lešah pri Prevaljah je pogorela hiša trgovca in peka g. Antona Grošlja. Ogenj je nastal v dimniku, kjer so skozi celo noč tlele saje.

d Več strojev je uničil ogenj, ki je nastal v oljarni Pavla Pivca v Selu pri Sp. Poljstavi.

d Pogorelo je bombažno skladišče tovarne Doctor in drug v Mariboru.

d Hlev z vsemi založami je uničil požar Mariji Jovanovič v Podtabru, obč. Naklo nad Kranjem. Ogenj je menda zanetil neki 7 letni otrok, ki se je igral z vžgalnicami.

d Glava se je potrkjala po bregu. V vasi Luki pri Čačku v Srbiji se je pripetila te dni grozna nesreča. Mihajlo, sin bogatega kmeta Vasoviča, je odšel s svojo sestro in bratom sekati v gozd drva. Našel je

veliko in obsežno bukev na strmini. Bukov se je pri padcu tako nesrečno nagnila, da je pokopala Mihajla pod seboj. Mihajlu je odtrgalo glavo, ki se je potrkjala več metrov daleč, truplo pa je bukev popolnoma zmečkala.

d 6000 Din je ukradel neki ljubljanski potepuh posestniku Alojziju Arhu v Gorjah pri Bledu in seveda neznano kam pobegnil.

d Letalo mu je odpovedalo. Pretekli teden se je pripetila na letališču v Zemunu velika nesreča, katere žrtev je bil poročnik Miloš Jovanovič. Jovanovič se je na letalu tipa Devotina dvignil ob pol 11 kvišku, kjer je krožil kakih 20 minut. Ko je preletel megle nad letališčem, mu je letalo nenkrat odpovedalo in strmoglavilo na tla. Po mnenju predstojnikov je bil eden naših najboljših letalskih častnikov. Doma je bil iz Novega Sela pri Pančevu in je dovršil vojno akademijo v Beogradu.

d Še vedno nesreče z medvojnimi granatami. Desetletni deček Marin Bavčević na dalmatinskem otoku Šolti je našel na trati malo granato, ki je tam ostala še iz za vojne. Deček se je pričel z njo igrati; granata je eksplodirala in hudo ranila dečka. Deček je oslepel na eno oko, drugo pa je v največji nevarnosti. Da rešijo dečku vsaj drugo oko, so ga poslali zdraviti v Zagreb.

d Junaški posestnik. Na strmi obali reke Gline na Hrvaškem se je sankalo nedavno mnogo otrok, starejši pa so od daleč gledali sankanje. Troje otrok se je spustilo na enih sankah navzdol — naravnost proti le deloma zamrzli reki. Eden sankarjev je opazil, da drve v nesrečo in je skočil s sank v sneg. Ostala dva pa sta pridvela na led in padla v vodo. Hitro je skočil prvi, da ju reši, toda to se mu ni posrečilo in je struja pričela vso trojico odnašati in le malo je manjkalo, da jih ni zaneslo pod led. Ta prizor je z obale videla tudi mati enega ponesrečenih dečkov. Hitro je prišla na pomoč, toda led pod njo je počil in se je tudi ona do vratu pogreznila v ledeno vodo. Na obali je nastal obupen krik in vik na pomoč, kar je slišal tudi posestnik Milan Crnković, ki je stal pred svojo hišo na obali. Brez pomisleka je hitro prišel in pri mrazu 15 stopinj pod ničlo skočil v ledeno vodo ter plavajoč izvelkel dečke naprej na led, nato jih je po vrsti odnesel na breg. Nato je pomagal tudi materi na breg.

d Poleg mraza še glad. Iz Mostarja poročajo, da vlada v Hercegovini huda lakota, ki jo trpi večina revnega prebivalstva Hercegovine. Najbolj so prizadeti prebivalci občine Bitunje, katerim je suša polati uničila vse pridelke. Sedaj so ti kmetje prišli v Mostar, prositi dela in hrane. Hodijo od praga do praga in ne vedo, kako bi se rešili lakote. Okrajni pomožni zaklad je že kraje s pomočjo in je poslal več žita v kraje, kjer divja lakota. Tako je poslal v Nevesinje pet vagonov, v Gacko tri vagona in v Posušje en vagon. Zadnje dni so pričeli v Mostarju razdeljevati lačnemu ljudstvu deset vagonov žita, deloma pšenice, deloma ječmena.

d Psi posnemajo volkove. V Pušencih pri Ormožu so psi prepodili iz slabo zaprtega hleva neke delavke prašiča, ga raz-

trgali in do tretjine požrli. Drugo jutro so ljudje našli ostanke v bližnjem potoku.

d Volkovi požrli 27 koz in ovac. Hudi mraz v Bosni je zadnje dni prisilil volkove, da so se spustili v neposredno bližino vasi, da najdejo tam svojo hrano. Tako je krdele volkov pridrla v neko vas, oddaljeno komaj 15 km od Sarajeva in tam hotelo napasti živino. Lastniku Radoviču in njegovim psom se je komaj posrečilo razpoditi od gladi pobesnele volkove. Od tu so volkovi prodrli do Čeljuge, 7 km od Sarajeva oddaljene vasi. Tu so vdrli in stajali kmeta Jakičevode ter tam poklali vso drobnico, 27 koz in ovac. Volkovi so poklani drobnico raznesli na vse strani.

d Tudi podgane so pobesnele. V splitsko bolnišnico so prinesli dvamesečnega otroka Petra Vujića iz splitskega predmestja Velega Varoša. Otroku so podgane odgrizle prste na rokah. Starši pripovedujejo, da so se podgane priplazile ponoči, ko so vsi spali, ter se brez strahu spravile na krvavo gostijo. Otrok je pričel jokati, nakar so se zbudili starši in mu priskočili na pomoč. Ker so bile podgane radi hudega mraza zelo lačne, so mogli starši le s težavo odtrgati otroka od njih.

d Kmetje zaplenili gosposki avto. Zanimiva zgodba se je pripetila te dni v vasi Josipovcu pri Osijeku. Neki avtomobil, ki se je peljal skozi vas, je naletel na čredo svinj. Avtomobil se ni mogel takoj ustaviti in je povozl šest svinj. Šofer je hotel pobegniti iz vasi toda kmetje so brž zabarikadirali cesto in ustavili avto. Kmetje so šoferja odvzeli avto in ga zaklenili v skedenj, šoferja pa zapodili iz vasi. Avtomobil je ostal rekviriran, da z njim nadomestijo škodo. Avto je last nekega bogatejšega človeka iz Našice.

d »Kacentreserje« smo imenovali včasih Italijane, zdaj pa kaže, da bomo dobili predmetni del »tisočletne kulture« polagoma tudi v naše kraje. — Ni še dolgo, ko se je v Starem Bečeju v Banatu odprla mesnica, edina svoje vrste v Jugoslaviji in kakršnih je tudi na vsem svetu le malo. Gre za nekega »trgovca«, ki kupuje lepo rejene mačke, jih kolje, kože prodaja, meso pa konzervira in kakor pravi sam, prodaja v inozemstvo, v glavnem preko Trsta v južno Italijo. Mož plačuje za mačko po šest do osem dinarjev. Vsa mestna mladina ima seveda velik halo in lovi mačke na vse pretege ter jih prinaša trgovcu. Da pri tem ne gre brez odurnih prizorov in mučenja živali, je umevno. Mož je moral premagati precej težav, preden je dobil dovoljenje za svojo čudno obrt, ki pa ne bo bogve kaj poboljšala naše trgovinske bilance. In še eno vprašanje je, ki beli glave vrlim Vodincem in Sremcem: Bog ve koliko je resnice na tem, da gre mačje meso le v inozemstvo in če ga mož ne razpečava tudi v naši državi.

d Zajci po 150 Din. Slavonija je znana po svojem bogastvu na divjačini. Pred vojno so iz osiješke okolice izvažali mnogo živih zajcev v Francijo, kjer jih je tamkajšnja gospoda kupovala in spuščala v svoja lovišča. Sedaj po 15 letih so pri-

AJDOVA MOKA DIN 5.—
garantirano pristna od 25 kg naprej pošilja Pavel SEDEJ, umetni mlin, Javornik, Gorenjsko.

PO DOMOVINI

ST. VID PRI LUKOVICI.

V nedeljo, dne 27. januarja 1929 ob 10 se bo vršilo slovesno blagoslovljenje novih cerk. Ta dan bosta tudi dve sv. maši, pri katerih bo darovanje za orgle, ker še niso plačane.

BUČKA.

Številke. V naši župniji je bilo v l. 1928: rojenih 28 (1 nezakonski), umrlo 19, porok 9. — Mohorjeva družba je štela preteklo leto 50 udov (l. 1927. 55). Če pregledujemo statistiko, je naša župnija v Ljubljanski škofiji na 164. mestu (leta 1927. na 128). Mohorjanov so torej štirje in pol na slo prebivalcev. V izkazu za celo Slovenijo smo na 260. mestu. V oziru Mohorjeve knjige prednjačimo pred sosednjimi župnijami, kar lepo kaže pogled na zemljevid v Koledarju. — Tudi naše časopisje šteje lepo število naročnikov. Če ima n. pr. samo dnevni »Slovenec« okrog 10 naročnikov, je to že nekaj za našo malo župnijo. Nasprotno pa se je poudarjen liberalnih časopisov že precej ustavila. Kakor smo svoj čas po slabih čenopisih zapadli liberalizmu, tako naj dobri listi pripomorejo, da postane Bučka spet vzorna katoliška župnija.

ŠENČUR PRI KRANJU.

Naše prosvetno društvo priredi v nedeljo dne 27. jan. ob treh popoldne v Ljudskem domu poučno predavanje s slikami: »Kras naših planin.« Med predavanjem bo tudi petje planinskih pesni, deklamacije in tamburanje. Vabimo!

SV. KRIŽ PRI LITLI.

Imeli smo dve prav lepi slovesnosti. 30. dec. je bilo blagoslovljenje dveh novih zvonov Podpečni. Zvonova sta jeklena, na Jesenicah vilita. Veliki tehtala 502 kg, mali pa 251 kg. Oba prav lepo donita. Mala vas bi jih ne zmogla, ko bi ne bili dobri ljudje pomagali; tudi botri so precej odričili. Zvonova staneta 9088 Din. — Dne 13. januarja pa je bilo pri Smohorju blagoslovljenje dveh novih bronastih zvonov, ki jih je vtila zvonarna v St. Vidu; večji zvon 227 kg, manjši pa 188 kg. S prejšnjim starim zvonom imamo sedaj zelo lepo zvonjenje. Z opremo vred staneta zvonova 18.425 Din. Posebno hvalo zasluži botri, ki jih je bilo 18 parov. Tisti mož pa, ki so s svojim trudom in delom pripomogli, da imamo Podpečni in pri Smohorju nove zvonove, ne bomo tu očitno hvalili, saj vedo, da je njihovo delo in trud zapisano v božji knjigi.

SELA PRI KAMNIKU.

Ob priliki zadnjega shoda se je izvolil nov odbor KZ. Prav živahno seje. Upati je, da se bo marsikaj lepega storilo za javni ljudski blagor. Tri vasi so glede vode prav na slabem. V eni teh vasi so morali pri zadnjem požaru gasiti z gnojico, ker vode v vasi vsaj stalne ni. V drugi vasi pa pride voda v vasi vsa onesnažena, tako da je čudno, da niso ljudje še bolj bolni. Počasi se bo vsemu temu ven-

čeli zopet izvažati žive zajce v Francijo. Zajce love na poljih v mreže, v katere jih žene hud mraz in pomanjkanje hrane. Dosedaj so izvozili že več sto živih zajcev, katere prodajajo po 150 Din.

d Z veliko naglico se širi škrlatinka v okolici Podgorice v Črni gori.

d Žrtev zastrupljenja po plinih je postal strojnik Franc Aleš v Marxovi tovarni na Količevem pri Domžalah. Pokojni Aleš je stanoval na Krtni in zapuščal vdovo in 6 nepreskrbljenih otrok.

d Če je zibelka preblizu peči. V Omišlju na otoku Krku je mati odšla s svojim starejšim sinčkom k neki sosedu in pustila doma v zibelki malo hčerko. Da ne bi otroka zeblo, je zibelko postavila blizu peči. Ko se je žena vrnila domov, je bila soba polna dima. Takoj je skočila k zibelki. Na svojo veliko žalost pa je našla

dar odpomoglo. Razveseljivo je pa tudi dejstvo, da se ljudje vendar zbujaajo k večji medsebojni skupnosti, ker v združenju je moč in sila velika. — Naša dekl. Mar. družba praznuje v nedeljo 27. januarja svojo 25. letnico, ženska pa 10. letnico obstoja (Fantovska 24.). Blagodejen vpliv se tudi vidno opazi. Na sporedu je čisto nova igra »Kaj vse stori materina ljubezen« s petjem. Naša župnija se lepo razvija. Lani je bilo rojenih 12 dečkov (1 umrl) in 22 deklic (2 umrli), skupaj 84, umrlih 3 moški in 7 žensk, torej prirastka 24. Zdaj šteje župnija 379 moških in 302 žensk, 59 jih služi izven fare, skupaj 830 duš.

MEKINJE.

V tej sezoni je Prosvetno društvo dvakrat vprizorilo »Lepo Vidor«, oskrbelo predavanje o lenski turi na Triglav, v zadnjem času pa privedlo kino-predstavo: »Žrtev spovedne molčečnosti. Odprta je tudi društvena knjižnica, ki je dobila več novih knjig, tako da vsakdo lahko dobi primerno berilo. — Kot posebnost iz lanskega leta bodi omenjena, da je umrla pri nas najstarejša oseba v župniji Marija Ajdovec p. d. Resmanova, stara nad 96 let. — Najhujši naraz v zadnjem desetletju smo imeli 12. t. n., ko je zjutraj kazal termometer - 22° C.

DOBOVA.

Tudi v naši fari je bil in je še deloma prav sibirski mraz. Pa lepši je vseeno, kot pa vlažno vreme in plundra. — V kratkem vzame slovo od Dobove naš organist gosp. Plohl, ki je dolgo let delal v fari. Pogrešali ga bomo. Posebno se bo pogrešalo njegovo hčerko gđ. Pepco, ki je prav spretno in skoro dovršeno vodila cerkveni pevski zbor, ki se lahko kosa z marsikaterim pevskim zborom na deželi. Odišati sta morala le vsled slabih gmotnih razmer, ker od fare, to je sedem občin, ne dobijo toliko, da bi se moglo urediti človeškemu življenju podobno življenje.

Mraz je, a na postaji v Dobovi v čakalnici je lepo gorko, kot na malokateri postaji. Pa kaj to koristi, ko pa je tako mala, da morata dve tretjini ljudi čakati zunaj. Res, skrajni čas je že, da se ista razširi. Pa še nekaj! Na naši šoli je za prvi razred paralelka; ker ni dovolj učnih sob, ima paralelka pouk popoldne. Pa je drugače vse v redu, samo to ni na mestu, da se prične pouk točno ob 12. Marsikateri otrok gre v šolo brez kosila in če ne pride seveda točno

otroka že vsega opečenega in ožganega, a še živega. Hitro ga je pograbila in hitela z njim v bolnišnico, vendar je otrok že med potjo umrl.

d Otroci proč od štedilnika. Vdova ga. Kozuhova, stanujoča v Zgornji Šiški pri Ljubljani, ima pet otrok, ki so sedaj vsi oboleli za hripo. Mati je hotela v skrbah za otroke po zdravnika. Komaj je napravila nekaj korakov iz stanovanja, že zasliši obupen otroški krik. Najstarejša hčerka, 11 letna Metoda je stopila k ognjišču, da bi pazila na juho. V tem hipu ji je prišlo slabo, Metoda se je zgrudila na tla ter se pri padcu oprljala lonca z juho. Vrela juha se je po Metodi razlila. Deklica je dobila po vsej levi strani telesa strahovite opekline. Z rešilnim avtom so jo prepeljali v bolnišnico. Njeno stanje je nevarno.

s počitkom vred je trajalo stvarjenje sveta, torej pomeni število 7 popolnosti.

To je dokazano s 7 prednostmi, katere ima

Schicht
Terpentin =
Milo s svojim **Priljubljenost**

v šolo, je kaznovan. Prosimo g. šolskega upravitelja, da premakne pouk na paralelki za eno uro kasneje.

ST. JERNEJ NA DOLENJSKEM.

Izjava. Jaz podpisani Anton Kovačič, lot pisec članka v št. 41. »Domoljub« z dne 13. oktobra 1928 izjavljam, da Anton Radkovič, vulgo Pirela, pos. v Dol. Brezovici št. 1, ne zadene nobena krivica, da so se cestne doklade cestnega odbora v Kostanjevici zvišale na 555% in da so vsled tega davki višji, ampak je bilo zvišanje doklad potrebno radi tega, ker so ceste celega kostanjeviškega okraja zahtevale nujna popravila. Vsled tega dajem tem potom lojalno zadoščenje Antonu Radkoviču, ker sem se prepričal naknadno, da njega ne zadene nikakr krivda in da oni ni predlagal povišanja. St. Jernej, 19. I. 1929. — Kovačič Anton, kaplan

NAZNANILA.

n Dramatični odsek na Vrhniki ponovi v soboto, dne 26. januarja ob 8 zvečer v Rokodelskem domu »Romeo in Julija« v prid Cankarjevemu spomeniku. Vabljeni! Dramatični odsek.

n Orl. odsek pri Sv. Heleni priredi v nedeljo 27. jan. ob 3 v Društvenem domu burko v 3. del. »Lumpacij vagabunde in kuplet« Učeni Miheec. Kdor se boče od srca nasmejati, naj gotovo pride.

St. Jošt nad Vrhniko. Tukajšnje Izobraževalno društvo vprizori dne 3. febr. ob 14 v novem domu igro »Deseti brate. Vabljeni.

n Gospodinjstva šola v Smihelu pri Novem mestu razpisuje poletni gospodinjstvi tečaj, ki bo prišel 4. marca 1929 in bo trajal 5 mesecev. V tečaj se sprejemajo netranje in vnanje gojenke. Prošnje za sprejem je vložiti najpozneje do 15. februarja t. l. pri vodstvu gospodinjstva šole v Smihelu, p. Novo mesto, kjer se dobijo tudi vsa potrebna pojasnila. Prošnji, ki je kolika prosta, se priloži kretni list iz zadnje šolske spričevalo.

Iz škofje Loke. Ker bo letos sv. Blaž na nedeljo se bo vršil letošnji Blažev semenj prej v petek prvega februarja.

n Vinski semenj. S sodelovanjem podružnice »Vinarskega društva in« Podružnice kmetijske družbe v Novem mestu se bo vršil dne 4. marca ob 10. uri popoldne v prostorih kavarne »Spilhal« vinski semenj za »Dolenjskega Trškovgorca« in vina sosednjih gor. Vinogradniki se opozarjajo, da do

PO SVETU

Katoliška cerkev.

s Mednarodni evharistični kongres se bo vršil prihodnje leto v Afriki in sicer v Kartagi, v mestu, kjer je nekdaj cvetela najlepša krščanska kultura, ki nam je dala svetega Avguščina. Kongres se bo začel na 1500. smrtni dan sv. Avguščina, apostola Afrike. Ves Alžir in Maroko se pripravljata na to slavnost krščanskega imena in notranje kulture. Tudi muslimanski svet kaže svoje gostoljubje. Tuniški bej, ki je seveda mohamedan, zelo podpira priprave za evhar. kongres. Zanimivo je, da so ravno izobraženi muslimanski sloji zelo naklonjeni krščanstvu ter prosijo, naj bi katoliki odpravili še več katoliških šol. Dva vnuka bejeva in 36 princeznj iz kraljevske hiše, čeprav vsi mohamedanci, so učenci katoliških šol.

s Razno. Na hrpi je obolel papeški tajnik kardinal Gaspari. — Umrli je nadškof v Milanu kardinal Tosi. — Papež je pozval v posebnem apostolskem pismu katolike Zedinjenih držav, da vsako leto v vsaki župniji pod imenom »vseučiliške nedelje« zbirajo darove za katoliško univerzo v Washingtonu. — Beneški patriarh La Fontaine se je obrnil s posebno okrožnico na duhovščino in ljudstvo, naj proslavi papežev mašniški jubilej predvsem s tem, da v smislu želja sv. očeta se trudi za čim večje razširjenje katoliškega časopisa. — Na Angleškem je približno 2 milijona katolikanov. Njihov list »The Universe« pa se je tiskal pred 5. leti v 40.000 izvodih, letos je dosegel število 100.000. Za božično število pa se je razposlal omenjeni list celo v 130 tisoč izvodih. Slovenci smo sicer tudi zavedni, vendar v tem oziru še precej daleč zadaj. — Vzlic hudi protiverski agitaciji je na Čehoslovaškem od 13.600.000 prebivalcev še vedno 10 milijonov rimskih katolikanov. Na splošno pa je na Češkem veliko pomanjkanje duhovščine, zlasti duhovniškega naraščaja.

Čehoslovaška.

s Novi deželni zbor. Pretekli teden se je sestal v Pragi k prvi seji novi češki deželni zbor, ki obstoja iz 80 izvoljenih in 40 po vladi imenovanih poslancev, med njimi 74 Čehov, 32 Nemcev in 14 komunistov. Sejo je otvoril deželni predsednik dr. Kubat, ki je v svojem nagovoru naglašal, da se po 15 letih pavzi na Češkem zopet se-

tedaj svoja vina pretočijo in očistijo, če se hočejo vinskoga semnja udeležiti. Prijave sprejema podružnica kmetijske družbe v Novem mestu.

n Vinski vzorčni semenj se bo vršil v Belokranjski dne 27. februarja 1923, to je v sredo pri Treh fahar, železniška postaja Rosalnica pri Metliki. Zveze z vlaki so zelo ugodne. Na razpolago bo mnogo vrst vina in bo lahko interesantom izbirati. Že danes opozarjamo, da bo to edini belokranjski vinski semenj v letu 1923.

n Zadruga krojačev in krojačic za sod. okr. Ribnice in Vel. Lašce, naznanja vsem krojačem in šiviljam tega okraja, da se bodo vršile vajeniške in pomožniške preizkušnje za krojače in šivilje dne 8. februarja v Vel. Laščah. Prijavitelj se najkasneje do 30. januarja 1923 pri načelnstvu zadruga krojačev v Ponikvah št. 16, p. Videm-Dobropolje.

staja deželni zbor, ki ga čakajo važna gospodarska, kulturna in socialna dela. Po poslovnem redu je na sejah razpravljanje o političnih vprašanjih prepovedano. Zastopniki strank so podali programne izjave, Čehi v češkem, Nemci pa v nemškem jeziku. V deželni odbor je bilo izvoljenih 9 Čehov in 3 Nemci. — Isti dan se je sestal v Brnu moravsko-sleški deželni zbor.

Italija.

s Lepe besede brez dobrih dejanj. Po vsem slovenskem Krasu prirejajo te dni Italijani za šolske otroke slovesnosti »Befane«, nekako božično obdarovanje. Pri teh priložnostih se predstavljajo otrokom in staršem tudi fašistični poglavarji. Gre jim za to, da dokažejo slovenskim staršem, kako ljubi fašizem njihove otroke.

Avstrija.

s Junaška 12 letna deklica. — V kraju Perchau pri Judenburgu je v stanovanju vdove Marije Fussi, ko je bila po opravih odstopa, nastal ogenj. 12 letna hčerka Marija je z največjo muko znesla iz ognja svojih pet mlajših sester in bratcev, nato še hitela klicati na pomoč sosedo, nato se je zgrudila in v sled strašnih opeklin umrla. Dva najmlajša otroka sta umrla potem v bolnici za opeklinami.

Afganistan.

s Beji za vladarski prestol. Afganistan je država, ki leži med sovjetsko Rusijo in angleško Indijo. Potom Afganistana bi bila boljševikom odprta pot v Indijo, ki že davno ni zadovoljna z angleškim varuštvo in hoče biti samostojna. Zato umevno Angležem ni vseeno, kdo in kako vlada v Afganistanu. Do zadnjih tednov je kraljeval Afganistanu Aman Ulah, ki je preteklo leto prepotoval s svojo soprogo Evropo in domu prišedši, začel nasilno vpeljavati evropske običaje. Kakor vse kaže, je bil Aman Ulah v jako prijateljskih odnosih z ruskimi boljševiki. Kraljeve novotarje pa so afganistansko ljudstvo pobunilo in bržkone nahujskano po angleških agitatorjih je pregnalo kralja, Aman Ulah. Nato se je bil polastil prestola njegov brat Inaja, ki je pa moral že v par dneh se odpovedati prestolu. Trenutno je položaj v Afganistanu sledeči: En del Afganistana z mestom Kandahar je v rokah Aman Ulah, drugi del imajo v oblasti Šinvarijev, tretji del z mestom Kabul pa so zasedli uporniki, katerih voditelj se je razglasil za afganistanskega kralja. Vse kaže, da se bodo spomlad, ko mine zima, bili šele odločilni boji za afganistanski prestol.

Kitajska.

s Gibanje kitajskih vseučilišnikov za katolištvo. V Pekingu se je osnovalo akademsko društvo, ki ima namen organizirati katoliško dijaštvo med seboj ter potem svoje gibanje zanesti tudi v druge sloje. Namen je v vsakem večjem kraju osnovati katoliška društva. Katoliški kitajski akademiki zahtevajo, da se katoličanstvo praktično uveljavlja v vseh panogah življenja. Iz tega društva izišli izobraženci naj postanejo pomoč Cerkvi. Imajo tudi svoj list, ki

hoče nositi kat. idejo v umetnost, znanost in literaturo.

Drobne novice.

Brezposelno podporo je prejemale v Nemčiji v decembru 1928 1.702.000 delavcev.

15 odstotkov nepismenih je ta čas na Madjarskem.

4. marca bodo v Italiji državnozborske volitve.

Osem poslancev bolgarske narodne skupščine je odšlo v Italijo na »poučno potovanje«.

Nova romunska vlada je zvišala davke za 20 odstotkov.

Ameriška zbornica je potrdila znani Kellogov protivojni predlog.

Albanska vlada je določila namesto dosedanjega petka nedeljo za počitek.

Ob kitajski obali se je potopil parnik »Hsinshah«. 25 potnikov so rešili, 374 ljudi je utonilo v morju.

Madžarski vinogradniki zahtevajo od vlade, da zabrani protialkoholna društva.

Cepilo proti hripi je iznašel neki ameriški zdravnik.

3078 samoumrov je bilo preteklo leto na Dunaju. Posledica naraščajočih odpadov od Cerkve.

32 milijonov telefonov se uporablja po vsem svetu.

Samo dva vajenca sta se vpisala letos v Pragi za čevljarstvo nadaljevalno šolo. Čevljarstvo izumira, tovarna maršira.

Težko se je ponesrečil z aviom bivši večkratni francoski minister Kajó.

Balkon se je zrušil v nekem kinu na Poljskem. 15 smrtno, 40 lahko ranjenih.

10.000 aeroplanov šteje sedaj zračno brodoge na vsem svetu.

Grki so sklenili z Italijani prijateljsko zvezo. Pravijo, da ni naperjena proti Jugoslaviji.

Avtonomisti se zmagali pri nadomestni državnozborski volitvi v francoski Alzaciji.

Znani francoski maršal Foch je nevarno obolel.

Plin je eksplodiral v Steinhofu pri Dunaju. Velika škoda, en delavec mrtev.

Na Dunaju je umrl v 71. letu starosti nadškof Pfluger.

Dva otroka raztrgali in mnogo oseb ranili so volkovi na Poljskem.

Z bombami, ki povzročajo solze, so ugnali upor v neki ameriški kaznilnici.

Pred sodiščem je zabodel neki obtoženec v nemškem Essenu glavno pričo.

730.000 Din nagrade so dobili mornarji, ki so potegnili iz morja truplo bankirja Löwensteina.

26 tisoč eseb je umrlo doslej za hripo v Ameriki.

Na Dunaju bodo vprizorili spomladi veliko gibanje za uživanje mleka.

Enajst turistov je odnesel snežni plaz v Savojskih Alpah.

Huda zima vlada tudi po vsej Italiji.

V Franciji bodo kot porotnice sodelovale tudi ženske.

V vsako hišo „Domoljuba“!

O izobrazbi.

(Razinišljanje za dolge zimске večere.)

Izobrazba tudi ne more vsega v enaki meri obseči, ker so ljudje le enostransko zmnožni za izobrazbo, le malokdo je enako zmnožen za vse.

Izobrazba tudi ne izenači ljudi, kakor se že včasih hvalili nekateri ljudski voditelji, ker se obrača na značilnosti posameznika in tako celo značilnosti vzgaja. Izobrazba ne doseže tega, da bi vsi ljudje eno in isto spoznali in hoteli. A vendar vodi dejansko do čuvstva skupnosti in enote. Ko vsakdo le svoje hoče, spozna tudi svoje stališče do celote, uči se spoštovati tudi druge in tudi drugim pusti kaj veljati; tudi druge uvrsti v isto vrsto kakor sebe.

Izobrazba dandanes ni več privilegij kakkega stanu; vsakdo naj si pripomore do izobrazbe, ki jo zahteva njegovo življenje. Izobrazbna sredstva so dandanes vsakomur dostopna.

Izobrazba pa tudi človeka ne oprosti od vere in krščanstva, ampak baš nasprotno: prava izobrazba vodi k Bogu in krščanstvo je dom prave ljudske izobrazbe. Saj prav krščanstvo posreduje najvišje vrednote: resnico, moralno, milost in tudi najizobraženejši človek ne more preko krščanstva.

V prvih časih slovenskega kmečkega življenja je bilo še vse kakor v času patrijarhov. Lepe šego in navade pa so lepšale to skupno življenje. Kmečka družina je bila s svojim skupnim, res družinskim življenjem

njem skoro popolnoma odrezana od zunanjega sveta. Družinsko življenje, družinske zadeve, cerkev in božja služba, to je povsem izpopolnjevalo kmečko življenje.

Kako dolgočasno! si misli marsikdo. In vendar je takrat naše ljudstvo vedelo in poznalo vse enostavne dogodke v življenju — in prav te navadne stvari so najvažnejše — in jih je znalo tudi ozaljšati z verskimi in svetnimi običaji. Ves življenjski red doma in na polju in v cerkvi je prehajal od starega očeta, na očeta in sina. Nihče ni živel po svoji volji; vse življenje, od zibel, do groba je bilo urejeno po pravih tradicijah (kakor je bilo v starih časih). Marsikaj je bilo morebiti takega, nad čemer bi danes zmagovali z glavo, ker bi se nam zdelo otročje in neumno; a vendar je blagodejno vplivalo na ljudi.

Kmet se je znal tudi prav prijetno zabavati s pesnitvami, ki jih je povečini sam naredil. Pripovedke, živalske in rastlinske pravljice, so razlagale marsikatero pojav v naravi in so prav lepo vplivale na njegovo čuvstvanje. Seveda si tega danes ne moremo prav razlagati, ker vse to delo so dandanes prevzele knjige in časopisi. V starih časih se po kmetih ni mnogo bralo, največ »Življenje svetnikov« in »Pratiko«. Svojega znanja tedaj ni zajemal kmet iz knjig in kratkoživcih časopisov, ampak iz neizčrpnih virov vere, narave in življenja.

Pregovorji, reki in kmečka in vremenska pravila hranijo v sebi toliko življenjske modrosti, da jo še danes občudujemo. Saj pa so prav ti kratki stavki vsota opazovanj in izkušenj celih rodov, ki jih le-ti izražajo večkrat na šaljiv in nagajiv način.

In čemu bi bile tudi knjige? Nobene zgodovine in povestne knjige ni bilo treba v naših starih domovih. Knjiga, neizčrpna knjiga v hiši je bila stara mati, ki je vse vedela in vse znala. In najsi je kdo pozneje prebral cele knjige zgodovine in povesti, žive besede stare matere vse te niso doslegle.

Dočim je visoka izobrazba mnogo bolj stvar razuma, je torej mrzla, je pač ljudsko in zlasti kmečko življenje stvar čuvstva. To posebno kažejo narodne pesmi.

Ljubezen do rodne grude, zvestoba in sreča ljubezni, hudobija in nezvestoba zapeljivca in nesreča zapuščenega dekleta in veselje nad lepoto domače zemlje, to vse se opeva v prečudnih izpremabah v narodni pesmi, ki je izraz ljudskega mišljenja in čuvstvanja. — Eden je pesem naredil in jo zapel, drugi so se naučili od njega in so jo peli, da je šla iz roda v rod. Ni čuda, če se je pri tem v marsičem izpremenila.

Človek, ki pri delu poje, je slika največje življenjske umetnosti; je nekdo rekel. In koliko se je pri nas na kmetih pelo pri delu! Če po tem računamo višino ljudske umetnosti, t. j. kulture, potem je prav zares velika in visoka!

In v družabnem življenju je bila so-

Odvetnik

dr. Anton Megušar

naslanja, da je otvoril

odvetn. pisarno v Brezicah

nasproti sodišča.

17

RAZNO

Zagorski zvonovi.

Smith — ministrant. V katoliškem malem mestu Absekonu v Severni Ameriki je pri službi božji postal naenkrat slabo mašnemu strežniku, ki je zato moral oditi iz cerkve. Takoj pa je njegovo mesto pred oltarjem zavzel neki gospod. Duhovnik je pozneje vprašal, kdo je strežnika nadomestoval in je z začudenjem zvedel, da je ministrant pri njegovi maši sam Smith, pri zadnjih volitvah kandidat za predsednika Združenih držav in načelnik Njujorka.

Kardinalov spominek. Ko je po Belgiji divjala vojna vstava, sta dva moža stala ob strani nesrečni deželi. To sta bila junaški belgijski kardinal Mercier in sedanji ameriški predsednik Hoover, ki je tedaj skrbel za prehrano v porušeni krajini. Naravno, da je oba moža, čeprav enega katoličana in enega protestanta, vezalo moško prijateljstvo. Ko se je Hoover poslavljaj iz Belgije, je prosil Mercierja,

V tem pa je obiskal Križnar svojo sestro, Jesenovko, in jo krepko prijel v roko. Toda Katra ga ni pustila do sebe. Imela je svojo trmo in je na vse očitke odgovarjala:

»Obljubila sem, dala sem svojo besedo, ki je ne bom nikdar prelomila.«

»Toda cerkev vendar ne bo skončana,« je rekel brat, »vrgla boš denar skozi okno.«

»Dokler ne bom videla, da je cerkev dozidana, ne bom dala svojega denarja,« je odgovorila Katra; »kakor hitro bo streha zgotovljena, bodo dobili moj denar, — niti dneva prej. Tako sem odločila in pri tem ostane.«

»Boš pa plačala zaostale dolgove, delo bo potem zopet zastalo in sčasoma vse razpadlo.«

»Ne, ne. Cerkev mora biti tudi plačana, ne samo sezidana, preje ne dam denarja. Moj denar je določen za izpopolnjevanje in vzdrževanje cerkve, da bomo gotovo dobili župnijo in duhovnika — tako sem odločila.«

Križnarju se je odvil kamen od srca in zadovoljno se je namuznil. Sedaj mu je bil denar že zagotovljen; vendar je poskusil še z zadnjim napadom:

»Uničen bom, če bom moral izplačati kapital,« je rekel z vzdihom.

»Ne bi bilo tako hudo, ne... saj je veliko posestvo in brez dolga! Sicer pa je to najina dolžnost, še od očeta; ako ti nočeš ničesar dati, moram jaz toliko globlje seči v žep.«

»Dolžnost?« je vzkipek Križnar, »to je laž; za

cerkev ni oče nič obljubil, niti vinarja. Stari norec, Jože, te je preslepil.«

Bedi tiho, brat,« je suho rekla Katra, »dobro vem, kar vem, marsikaj sem slišala od starega Osojnika in našega očeta in tega nisem pozabila. Nič ni drugače, kot tako, da ti je oče pred smrtjo nekaj naročil.«

»Tega mi ne more nihče dokazati! Kar naj poskusijo mi s sodnijo kaj napraviti!«

»Posvetna sodnija te ne more k ničemer prisiliti, to vem, toda nahaja se še neka druga sodnija.«

»Da, da, le pridiguj, saj to znaš,« je zakričal Križnar z jeznim obrazom. »In še enkrat rečem, da mi ni oče naprtal niti vinarja.«

Grenko sta se poslovila brat in sestra.

Štirinajst dni kesneje sta šla Osojnik in čevljar Gašpar k Jesenovki in jo prosila, naj da obljubljeni kapital cerkvi. Toda Jesenovka je vztrajala pri svojem sklepu, da bo dala denar šele tedaj, ko bo cerkev pokrita in ob določenem roku plačana. Na Markovo pripombo, da je obljubila dati denar, kakor hitro bodo začeli z zidanjem, je pojasnila, da to ni res, da dobro ve, kaj je govorila — njen svak, Jože — se je zmotil. Ko jo je čevljar Gašpar prosil, naj bi denar vsaj zapisala cerkvi, da bo za vsak slučaj zagotovljen — kakaj ljudje so umrljivi, je rekla Katra nevoljno:

»Ne bom še umrla, ne! Bolj zdrava in močna sem kakor marsikatera mlada in moja beseda velja toliko, kot bi bila zapisana.«

Njen mož, Martin, se je previdno vtaknil vmes in rekel:

»Toda Katra, zapišeš pa že lahko; saj ostane denar vedno v tvojih rokah in ga lahko daš, kadar hočeš. Človek ne ve, kaj se mu lahko pripeti.«

»Tako, tako, ti revček, sedaj si pa nekaj pamet-

seščina najprimernejši kraj za izkazovanje ljubezni in pomoči v veselju in v žalosti. Pri delu pomoč, v veselju soveselje, v žalosti sočutje in dejanska pomoč, ne šele na prošnjo, ali pritisk, ampak kakor nekaj samo ob sebi umovnega.

Zimski večeri, kako dolgi so v samotni, kako kratki v družbi enakomislečih sosedov! Ti zimski večeri so bili središče in ognjišče vaške skupnosti. Prav ti so prenašali ljudske pravljice in pripovedke ter narodne pesmi z roda v rod.

Pa so prišli še cerkveni, vaški in družinski prazniki, ki so združevali celo vas kot enotno občestvo v veselju in pesmi.

Življenje na kmetih ni bilo enolično in dolgočasno! Narava, družina, vaška skupnost so nudile lepe in res srce dvigajoče zabave iz svojih lastnih zmoglosti. To je bila glavna vrednost stare kmečke kulture, da je izšla iz kmeta, da si jo je sam ustvaril. Vse je bilo resnično, domače in ne izumetničeno; to pa zaradi tega, ker je bil kmet sam preprost in resničen in ni poznal ponarejanja in prevare. (Dalje prih.)

Kako znao drugod!

Večkrat Slovenci sami sebe pomilujemo, češ, da smo reven in ubog narod, zraven se pa prav nič ne ustrašimo zapravljati, naj bo pri pijači ali sicer ob drugih prilikah. Malokje po svetu vidite, da bi se toliko vina polilo z miz, kot se pri nas po nekaterih krajih in nikjer ne vidite, da bi toliko ljudi vozilo ob nedeljah zvečer barke domov. Zunaj po svetu nas poznajo kot dobre delavce in — velike zapravljivce. Le

poglejmo resnici v obraz, spoznanje je prva pot k boljšemu.

Zato ni odveč, če opozorimo na to, da je varčevanje nujna potreba, če hočemo, da kdaj kaj pomenimo. Koliko se trudijo veliki narodi, da bi vse svoje ljudi naučili varčevanja. Neprestano govorijo o tem, v vseh listih se o tem bere. In res moramo reči, da so ravno veliki narodi, ki danes vladajo svet, silno varčni. Francozi so n. pr. silno skromni in varčni, zato pa so s svojim denarjem obvladali pred vojno vso Evropo. Nemci, ki so izgubili s propadom svojega denarja vse prihranke, sedaj znova hranijo in varčujejo. Njihove hranilnice se postavljajo, da imajo že več kot polovico tistih vlog, ki so jih imele, predno je denar propadel. Čehi so s svojim varčevanjem utrdili gospodarstvo svoje nove države.

Zlasti gredo povsod za tem, da zbero prav ves denar, tudi najmanjše zneske v hranilnicah. Drže se načela, da ne sme nihče držati obenega odvišnega denarja doma. Če leži denar doma, ne pride v splošno korist, pa se tudi hitreje in lažje zapravi za stvari, ki niso neobhodno potrebne. Navaditi pa hočejo svoje ljudstvo tudi na vztrajno varčevanje malih zneskov. V Nemčiji dobite po vseh večjih mestih pri urarjih ure, ki se dajo naviti le, če se vrže v poseben predalček ena marka. (Marka je nemški denar, ki je vreden okrog 13 Din) kot hranilna vloga. Velike hranilnice imajo po izložbenih oknih velike priprave, ki jih goni poseben električen motor. Te priprave kažejo mimo idočim, koliko lahko prihranijo v enem letu, v petih, v desetih letih, če spravijo na dan po eno marko, ali na mesec

deset mark. — Tako delajo veliki narodi, tako vzgajajo za varčevanje. In ni jih sram tega. Ali naj mi zaostanemo, Vsaj otroke naučimo varčnosti!

Pri naših kmetijskih hranilnicah in posojilnicah dobite majhne domače hranilnice. Hranilnik se vzame na dom in vsak denar, ki ga kdo dobi in ne rabi nujno, se vrže notri. Ključek pa ima hranilnica. Ko je hranilnik že precej nabral, se nese v hranilnico, kjer se nabrani denar vpiše kot vloga v hranilno knjižico. Vprašajte tudi pri vaši hranilnici za take hranilnike.

Vsem prosv. in izobraž. društvom.

Ker prihajajo vprašanja, kako je s predavanji, tečaji in običnimi zbori, po novem zakonu o društvih, sporočamo včlanjenim društvom sledeče: Vsako društvo mora prijaviti predavanje, tečaj, članske sestanke, občne zборе in seje 3 dni pred sestankom politični oblasti t. j. okrajnim glavarstvom. Društva, ki imajo redne tedenske sestanke ob isti uri, zadostuje, da napovedo enkrat in tej napovedi se doda opomba, da se vrše vsak teden ali mesec ob istem času. Ne pozabite navesti dneva, ure, kraja in dnevnega reda sestanka.

Prosvetna zveza v Ljubljani.

Knjigoveški tečaj priredi Prosvetna zveza 2. februarja, in sicer samo za društvene knjižničarje. Tečaj se prične ob 9 v Akademskem domu. Vsako društvo, naj priglasijo do 27. januarja udeležence.

Maskerski tečaj se vrši 3. februarja

nega povedal, kajne! Ti seveda ne veš, če človek komu kaj pripiše, ni več njegovo. — Rada verjamem, da boš vesel, če bi kmalu umrla. Toda kdo bo potem pazil nate in te čuval, da ne boš vsega jedel in si pokvaril žedodec, da se ne boš desetkrat na dan prehladil in potem vse življenje krehal? Ali pa bi se mogoče rad še enkrat oženil, kaj? Ne, ne bom še umrla — preden ne bo cerkev izgotovljena, prav gotovo ne bom umrla.

In tako sta oba odbornika brez uspeha odšla. In v prihodnjih dneh so šli graditelji zopet nabirati denar. Gašpar in Močilnikar sta šla v sosednje trge in vasi. Osojnik pa je poskušal svojo srečo v zagorskih in podgorskih hišah. A uspeh je bil na obeh straneh zelo klavern. Ljudje so se opravičevali, da nimajo denarja, ker je bila prejšnja letina tako slaba. V Zagorju je moral slišati Osojnik pri nekaterih kmetih marsikako grenko besedo, da bo uničil občino, da cerkev ne bo nikdar gotova in drugo. Ves potrt in poln skrbi se je vračal Osojnik zvečer domov in vedno vesela Tončka se je morala zelo truditi, da je pregnala oblake z bratovega čela. Toda kljub vsem razočaranjem se ni ohladilo Osojnikovo navdušenje za veliko delo.

V.

Skobčevega Jožeta pa že več tednov ni bilo na izpregled. Ni ga bilo ne v hribih, ne v dolini, nihče ni vedel kje je, nekateri so že govorili, da je najbrže zmurznil na Črni steni. Pri Jesenovcu niso bili v skrbeh radi Jožeta. Njegov brat Martin, kakor tudi Katra sta bila mnenja, da se ni gotovo ni nič storilo, ker zna paziti nase in je zelo trdne narave. Večkrat ga že cele mesece ni bilo na izpregled, a se je potem zopet prikazal. — Imel je namreč neke

skrivne opravke. In res, prvi teden po novem letu se je Skobčev Jože zopet pojavil. Prišel je iz doline, šel je skozi vas, ne da bi koga pozdravil, pri Močilnikarju je nekaj časa govoril s staro materjo, zvečer pa je prišel k Osojniku.

Marko je bil veselo presenečen, ko je nenadoma zopet zagledal pred seboj starčka živega in zdravega, toda starec je z zaničljivim obrazom izjavil, da bi z njim med štirimi očmi rad nekaj govoril. Ko sta stopila v stransko sobico, je Jože brez ovinkov rekel: »Osojnik, ali potrebuješ novo dekle?«

Začuden je pogledal mladi kmet starčka v obraz in nato odgovoril:

»Novo dekle? To je pa čudno vprašanje... Sicer bo šla Liza, mala dekla, kmalu domov k svoji bolehnati materi, a se bo poleti zopet vrnila. Mislim, smo prebiti zimo brez tretje dekde — potrebovali pa bi na vsak način eno; vendar se ne zanimam za te reči, zato skrbi moja sestra.«

»S teboj hočem urediti to stvar. Z ženskami ne morem govoriti.«

»Kako prideš do tega, da ponujaš dekle? In kakšna je?«

»Mlada in močna, tudi pridna — baš za vaše posestvo — sicer nekoliko mestna; prihaja oddaleč, a ne za veliko plačo.«

»To je čudno, da hoče kdo oddaleč priti v to skrito dolino.«

»Ker se mi zdi, da zunaj ni več na varnem in hočem, da bi prišla v pošteno, dobro hišo,« je zamrmral Jože.

»Toda kaj te zanima to dekle?« je vprašal Osojnik zelo začuden.

»Nehaj že enkrat s svojimi vprašanji,« je rekel starec. »Saj mi je že itak težko o tem govoriti; toda ker že mora biti, zato povem raje vse naenkrat, kot

naj mu da kak spominek. »Kaj naj vam dam?« vpraša kardinal. »Vaš rožnivenec mogoče.« In še danes nosi vodnik največje svetovne sile skromni rožnivenec pri sebi.

Zadnji Romanovič. Zalogostna je povestnica carske vladarske hiše Romanovičev. Car in njegova družina so padli pod boljševikiimi streli. Drugi umirajo v prognanstvu. Pretekli teden je umrl veliki knez Nikolaj Nikolajevič. Bil je tudi eden izmed naslednikov za prestol. Zdaj je pravi carski naslednik in zadnji Romanovič veliki knez Ciril.

Šola za berače. Najhujše socialno zlo na Kitajskem, so berači. Posebej v mestu Kantonu jih je na tisoče. Oblastva skušajo priti temu v okoliščini, da so odprla posebno šolo za berače in postopake. Tu je vsak tak nadležnež prisiljen se učiti kake obrti. V šoli je že 700 »učencev«.

Stara postava. V neko prvovrstno londonsko restavracijo pride eleganten gospod. V rokah ima lep kos surove telečine. Gre v kuhinjo in prosi, naj mu dajo posev in prostor pri ognjišču; maat, da je tudi prinesel s se-

zopet samo za člane prosvetnih in izobraževalnih društev. Začetek ob 9. uri v Akademskem domu. Konec ob 4.

Režiserski tečaj bo 10. februarja za društvene režiserje. Začetek ob 9 v Akademskem domu. Za vse tečaje prejema prijave Prosvetna zveza v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 5.

Radio.

Sporedi od 24. do 31. januarja 1929.

Četrtek, 24. jan.: Radi snajenja strojev program izostane.

Petek, 25. jan.: 12.30 Reproducirana glasba. 13.30 Glasovna napoved, reproducirana glasba. 13.30 Stanje vode in borzna poročila. 17 Radio-orkester. 18.30 Gospodinjska ura. 19 Francosčina. 19.30 Varstvo spomenikov. 20 Pevski večer pevskega društva »Slavec«. Radio-orkester. 22 Poročila in časovna napoved.

Sobota, 26. jan.: 12.30 Reproducirana glasba. 13.30 Glasovna napoved, reproducirana glasba. 13.30 Stanje vode in borzna poročila. 17 Radio-orkester. 18.30 Delavska ura. 19 Nemščina. 19.30 O jezikovnem razvoju otroka. 20 Laska glasba (klarinet, harmonika, bas). Vmes kupleti in kvartet »Ljubljane«. Radio-orkester. 22 Poročila in časovna napoved.

Nedelja, 27. jan.: 9.30 Prenos cerkv. glasbe iz franc. cerkve. 10.30 O elektriki in gospodarstvu. 11 Radio-kvartet. 12 Glasovna napoved. 15 Reproducirana glasba. 15.30 Humoriščno čtivo. 16 Radio-orkester. 17 Recitacije. 20 Pevski večer Settnerevega zbora. Radio-orkester. 22 Poročila in časovna napoved.

Ponedeljek, 28. jan.: 12.30 Reproducirana glasba. 13 Glasovna napoved. Reproducirana glasba.

Za reje slabotne in shujšane živine ter okrepilnice brje živine in telet je potrebno in edino uspešno »**TEŽAKOVO OLJE ZA ŽIVINO**«, ki se dobi pri **M. Težak-u**, Zagreb, Gunduličeva 13.

13.30 Stanje vode in borzna poročila. 17 Radio-orkester. 18.30 Češčina. 19 Francosčina. 19.30 Zdravniško predavanje. 20 Sonatni večer. 22 Poročila in časovna napoved.

Torek, 29. jan.: 12.30 Reproducirana glasba. 13.30 Glasovna napoved. Reproducirana glasba. 13.30 Stanje vode in borzna poročila. 17 Radio-orkester. 19 Nemščina. 19.30 Kemija vsakdanjega življenja. 20 Radio-orkester. 22 Poročila in časovna napoved.

Sreda, 30. jan.: 12.30 Reproducirana glasba. 13.30 Glasovna napoved. Reproducirana glasba. 13.30 Stanje vode in borzna poročila. 17 Radio-orkester. 18.30 Pravljice. 19 Srbohrvaščina. 19.30 O Franciji in Francozih. 20 Večer slov. narodne pesmi. Izjava Dravske divizije. 22 Poročila in časovna napoved.

Nove knjige in skladbe

Sveta čistost. Kateheze o šesti božji zapovedi za razne skupine šolske mladine. Izdalo »Društvo slovenskih katehetov« v Ljubljani, 1928. Založila prodajalna KTD (Ničman) v Ljubljani. Cena 5 Din izvod.

Zbirka katehez, ki so bile odobrene v katehetskem društvu in objavljene v listu »Vzajemnost«, je izšla v posebnem sešitku z zgorajšnjim naslovom. V izdavi se vpoštevajo še besedilo novega katekizma. Po knjižnici naj bi segli ne le katehetje, marveč tudi starši in odgojitelji, ki jim je na tem, da zavarujejo dragocen zaklad čistega srca v mladini.

Molitvenik »Presv. Sree Jezusovo«, (2. izdajo priredil o. Janez Pristov, D. Z.) Izdala ga bo letos v jeseni 1929 Mohorjeva družba v Celju za l. 1930 kot doplačilo, vezanega z rdečo obrezo po 20 Din, z zlato obrezo pa 28 Din. Ko boste zdaj po novem letu gg. duhovnikom - poverjenikom oddali 20 Din kot udnino za Moh. knjige za l. 1930, dodajte še 20 Din za ta lepi molitvenik. Ima

lepe slike Srca Jez., nove odstavke o »apostolstvu mož« in »posvečevanju družin prosvetemu Srcu Jez.« na koncu pesmi na čast božjemu Srcu z notami.

14 mašnih pesmi. Za mešani zbor zložil Martin Zeleznik. Besedilo spisal Gregor Mali. Partitura 32 Din, glasovi po 6 dinarjev. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Zeleznik ima svoj slog: sveže melodije, lastna harmonizacija, pri vsem tem pa velika preprostost. V teh pesmih je isto, le da je zbirka v drugem delu težjega značaja. Zbor, ki se jih lotil zadnjih 6 ali 7, mora imeti za disonance in kromatike vprav isti čut in težnjo kot za konsonance in diatoniko. Da sta zadnji dve pesmi brez napovedanega taktā, ne bo zborovodje nič motilo. Orgelski del razen par mest, ki se pa po neprevetliki vaji tudi kmalu obvladajo, nima težkoč. Kar je pa pri teh pesmih zlasti hvalevredno, je novo, zelo lepo besedilo — osem svežih, liturgi-

Pogoste slučaje

obolenja od prehlada je treba iskati tudi na pomanjkljivem negovanju telesa. Jake mišice zdravi živci z dnevno negovanjem so najboljša obrana. Tudi pri kihanju, hrpavosti, vratobolu, kašlju, gripi, pri raznih živčnih ter reumatičnih bolečinah je Fellerjev Elastičid uporabljen že 32 let na zunan in znotraj, dober prijatelj v grdih dnevih. Dobi se povsod, poizkusna steklenica 6 Din, dvojna 9 Din. Ako ga nimate, naročite ga po pošti za vsaj 62 Din, naravnost pri lekarnarju FELLER, STUBICA DONJA, Elsa trg 16, Hrvaška. A kot čisti no sredstvo: Elsa krogljice, 6 škatljice 12 Din.

18

boj. Lastnik in kuharji so začeli strmeti nad prečudno gostovo željo. Ta se pa ni dal spoditi, dokler ga niso s teletino vred postavili na cesto. Teda glej, čez pol ure se moč vrne; pa ne samo s teletino, marveč še z dvema policajema in sodnikom. Slednji prebere strmečemu hotelirju angleško postavo iz leta 1473, ki »dovodjuje slehernemu angleškemu državljanu zastojno uporabo restavracijskih kuhinj«. O tej postavi bodo baje že v parlamentu govorili.

Tolstoj in voznik ali sila kolo loml. Rajski Tolstoj, znameniti ruski pisatelj, je bil hud nasprotnik kletvine. Nekdaj pa se mu je primorilo sledeče. Vozil se je po južni Srbiji. Njegov kočijaž je preklinjal, da so se iskare delale. Tolstoj ga je nekaj časa poslušal, nato pa mu je obljubil napitnino, ako ne bo več klet. Kočijaž je bil zadovoljen in se res vzdrljal prekrepih kletvice. Ko pa se je zvečevalo, so bili še na poti. Konji so se bali teme in niso hoteli dalje. Tedaj se obrne kočijaž k Tolstoju in ga poprosi, naj mu dovoli malo zakleti,

pa v odlomkih. — O moji sestri si mogoče že slišal. Dvajset let je bila mlajša od mene. Pred mnogimi leti je zginila in nihče ni več slišal o njej. Sedaj leži že več kot dvajset let pod zemljo... Takrat je bilo, ko je imel knez pri nas lov. Lenko je zapeljal neki lopov, imeniten lopov. Nekega dne je prišla k meni in mi potožila svojo nesrečo. Stal sem ji ob strani v najtežjih dneh, držal otroka pri krstu in ga dal dobrim ljudem v varstvo. V Zagorju ni nihče zvedel o sramoti, tudi moj brat Martin ne. — Lopova sem našel. Poročiti se ne more z Lenko, toda otroka hoče vzeti in skrbeti zanj. Tega ne čolim, za nobeno ceno ne!... On je že dobil svojo kazen, lopov; žal sem ga slabo zadel, ker sem bil preveč razburjen — vendar ima dovolj... Lenka je v tujini umrla in jaz sem skrbel za otroka, kot bi bil moj. Sedaj je deklica že velika in že dalje časa — v mestu; a zdi se mi zanj ni varno med tujimi ljudmi in posebno v mestu. Zato te prosim, da bi vzel deklico v svojo hišo. Pri vas bi bila dobro spravljena.

Z vidno muko in v pretrganih stavkih je povedal Jože to zgodbo. Nato je umolknil in se ves tresel.

Osojnik je začuden stal pred njim in tudi molčal. Čez nekaj časa je rekel:

»Okoli tebe so same skrivnosti, Jože; — toda zakaj ne daš otroka gor k svojemu bratu, Jesenovecu?«

»Saj ni več otrok,« je odgovoril starec, »temveč veliko, močno dekle. — Imam vzroke, zakaj je ne dam k Jesenovecu. Moja svakinja Katra ne zna občeovati z ljudmi. Ako bi tako delala z deklico kot z mojim bratom, bi bila revica. In predvsem ne sme nihče vedeti, čigavo je dekle — najmanj pa še Martin in Katra ter knjižnarjevi.«

»Zakaj pa? — Enkrat mora priti stvar na dan.«

»Ne, ni treba, ne sme se zvedeti!« je rekel Jože in udaril z nogo ob tla; »tebi bom predložil listine,

da loš vedel, kdo je deklica, drugemu pa ni treba vedeti; nikomur nič mar, ako jo vzameš za dekle. Naj ne pride sramota na grob moje sestre Lenke — saj je bila dovolj nesrečna, revica...«

Starec je nenadoma umolknil, se obrnil in si parkrat potegnil z rokavom preko oči, nato pa je nadaljeval z izpremenjenim glasom:

»Sam bi se moral še sramovati v svojih starih dneh, to je bridko, preveč bridko. In imam tudi še druge vzroke, da grem po tej poti.«

»Ako hočeš, da te ljudje ne bodo videli, moraš hoditi po temnih in skritih stezah,« je mrko odgovoril starec.

»Ali ve deklica, kdo je?«

»O očetu ne slutiti ničesar. O materi ve.«

»Tvoja skrivnost torej niti en dan ni varna.«

»Zakaj ne?«

»Deklica sama bo govorila in izdala, kdo je.«

Zopet se je moč stresel; nekaj časa je molčal, nato pa je ostro rekel:

»Ne more govoriti, ker je — n e m a.«

»Kaj? V resnici nema?« je presenečeno vprašal Osojnik.

»Da, otrok je že od rojstva nem.«

»Potem bo še težje ohraniti skrivnost, zakaj nem človek vbuja tem večjo radovednost ljudi.«

»Radovednost ljudem ne moremo prepovedati, toda radovednost ne pride dalje, kakor ji sami pomagamo. Nihče ne ve o deklinskih razmerah, razen ti in jaz. Midva pa bova molčala in stvar je končana.«

»Moj ljubi Jože, to stvar bom moral malo pomisliti. — To nikakor ne gre; da bi najel tujo osebo in nikomur ne povedal, kdo in odkod da je.«

»Marta, otrok moje sestre ni nikaka oseba, temveč poštena, nedolžna deklica. Ako ti ne moreš molčati, potem raje ne pripeljem deklice sem. Misli!

no občutenih, v dobri pesniški obliki podanih spevov vsak po štiri vrstice. Boljšim in pa srednje izvežbanim zborom zbirko najtopleje priporočamo.

Kako love slanike.

Neizčrpna polja živih plodov so morske globine, ki ne dajejo človeku manj hrane, kakor kopna zemlja. V mislih imamo neprecenljive množine užitnih živali in rib, ki je med njimi najbolj razširjen in najbolj poznan slanik (arnik). Ves severni del Atlantskega oceana med Ameriko in Evropo s Severnim in Vzhodnim morjem, pa tudi deli morja na severu Azije, so njegova brezskrajna domovina, najbrže je pa tudi slanik Tibega oceana, ki ima velik gospodarski pomen za ameriško in japonsko obalo, njegov najbližji sorodnik.

Slaniki se drste jeseni in pozimi na širokem morju in tudi na plitvinah ob obali in ustjih rek, kjer voda ni skoraj nič slana, tako da jih tudi ločimo na slanike širokega morja in na obalske slanike.

Škotski slanik pride pred drstitvijo v zgodnjem poletju na škotsko in angleško obal, kjer ga silne množine polove škotski, nizozemski in nemški ribiči. Ti zgodnji slaniki so najboljše blago za soljenje.

Jeseni se pa slanik pokaže tudi na norveški in švedski obali, kjer ga polove tako mnogo, da ne morejo vseh rib uporabiti živih in jih zato suše ter sole. Ali bi mogli ob pomisli na velike lakote v Rusiji in drugod razumeti dejstvo, da morajo v mnogih primorskih krajih ob bogatih lovih po-

rabiti velike količine rib za — gnojenje.

Slaniki niso povsod enako veliki, ker se pokažejo na različnih, zelo oddaljenih krajih v raznih starostih, a največji so pozimi na Norveškem, ki presegajo tudi dolžino 30 cm ter so polni jaje in tako imenovanega mleka.

Slaniki potujejo v milijardnem številu v vlakih, ki so po več milij dolgi in široki, blizu pomorske površine, — večkrat v podobni klina, kakor ptice selivke — v silne razdalje po morjih, da najdejo hrano. Preživljajo se z zelo malimi raki, ličinkami raznih morskih črvm in tudi z malimi mehkužci. Ker jim neprebavljeni mehkužci dajejo slab duh in okus, morajo imeti ribiči slanike zaprte nekaj dni v mrežah, da prebavijo hrano, ker bi bili drugače neužitni.

Kdor še sam ni videl množic slanikov, ne more verjeti, da so mogoče take množice. Ker so plitko pod vodno površino, se v mraku svetlika zrak nad njimi, da jih ribiči kar z lopatami zajemajo iz morja v čelne in če postavijo veslo v živo maso, obstane veslo po konci. Te žive reke pa spremljajo stotine lačnih sovražnikov in roparjev. Celi oblaki kričečih galebov letajo nad slaniki, okrog njih v vodi pa drve strašne morske pošasti, kiti, morski psi in drugi požeruhi. Roparske ribe naženo vlake slanikov v zalive, kjer jih obkolijo, da se slaniki strnejo gosto skupaj v takimenovane »slanikove gore«. Riba se tišči ribe, da stoji nepremično navpično, na poton slanikov. V teh številkah pa niso vračunani sveži slaniki, niti posušeni, temveč samo nasoljeni. Če ujamejo v eno mrežo natančno sto ali več sto sodčkov, ni redek

vršino morja pa se dvigajo milijoni zračnih mehkužkov, kakor da bi vrelo morje.

Coprav znese samica 30.000 jajc, vendar slaniki ne spadajo med najplodnejše ribe, ker jajčka požoro razne morske živali, poleg tega pa slanik tudi ne živi dolgo. Kakor imamo v lesu dreves »letnice«, tako imajo »letnice« slaniki v luskinah in po njih vidimo, da jih je ogromna večina starih le okroglo po pet let, vendar so pa ujeli že tudi 16 let stare ribe.

Kako dolgo že slanike love, se ne da več ugotoviti, pač pa nam je znano, da so se Skandinavci pečali že v XIII. stoletju z lovom, ki so ga Nizozemci razvili tako močno, da je nastal izrek, da je Amsterdam zidan na slanikovih kosteh.

Kakor rečeno, ima tudi morje svoje dobre in slabe letine, in primirilo se je že da ob kaki obali po več desetletij ni bilo nobenega vlaka slanikov, potem so se pa na srečo prebivalstva ribje množice zopet vrnile s še večjim bogastvom. Kako važni so slaniki v narodno-gospodarskem oziru za severne obmorske države, naj pričajo številke iz leta 1911. Ob škotskem obrežju so tega leta nalovili 1.429.551 ton, na Angleškem 750.000, na Nizozemskem 638.587, na Norveškem 623.310 in v Nemčiji 317.356 ton, in znani so celo lovi s po 60.000 ton v

Slivovko, brinjavec, palinovec, rum in hruševac

si lahko napravite z našimi esenci. Steklenica za napravo 4-5 l zganja stane samo Din 20/-, po pošti Din 32/-. Trčno navodilo na vsaki steklenici. — Samo v drogeriji A. Kanc sinova, Ljubljana, Z dovska ul. 1

sem, da boš gotovo uslišal mojo prošnjo, ker je to veliko, dobro delo. Sedaj, ko si mi odrekel, ne vem, kaj bi storil z otrokom. Mogoče bom še nekaj časa živel, sicer bo otrok izgubljen, popolnoma izgubljen.

Obupano in pretirano je izgovoril starec te besede. Vsa odurnost, mrzlotja je izginila z njegovega obraza in globoka, razjedajoča bolečina se je zrcalila na njegovem obrazu.

»Saj nisem rekel: ne,« je povzel besedo Marko, »in sem tudi z veseljem pripravljen olajšati tvoje skrbi, ako morem; samo ne smeš zahtevati nespametnih stvari. Posle v naši hiši najema moja sestra; zato mora Tončka tudi natančno vedeti, kdo je ona, ki jo vzame za deklo. Med menoj in Tončko ni nikakih skrivnosti — prav nikakih.«

»Tončka — Tončka,« je neodločeno rekel starec; »ženske so vse bolj ali manj slabe in kvarijo može — da, da, večina so take — človek jim ne more zaprati. — Tončka mogoče ...«

»Tončka je bolj močna in zanesljiva kot marsikak mož.«

»Da, da, ako so med ženskami izjeme, potem je Tončka izjema. Tončki bi mogoče lahko zaupal; toda jaz ne znam govoriti z dekletji, tega ne zmorem.«

»Bom že jaz govoril s sestro, in trdno upam, da lahko pripelješ svojega varovanko. — Marta je ime otroku, kaj ne?«

»Da, Marta, a ni več otrok, četudi izgleda kakor nedolžen otrok ... Toda čuj, nekaj moram brezpogojno zahtevati, namreč, da razen tebe in tvoje sestre nihče ne zve niti besedice o tajnosti — nihče.«

»To bom govoril s svojo sestro in mislim, da ti lahko objubim. — Jutri zvečer boš dobil točen odgovor.«

»Hvala, Osojnik; nisem se motil o tebi. Ti si

edini človek, na katerega se zanesem in lahko zanesem.«

Naglo se je obrnil in odšel.

Takoj ko je starec odšel, je govoril Marko s svojo sestro radi tuje deklice in se toplo zavzel za sirota. A ni bilo potrebno, zakaj Tončka je bila takoj vsa vneta za to, da reši ubogo, nemo siroto pred nevarnostmi in jo vzame v svoje varstvo. Molčanje o deklinem rojstvu je smatrala Tončka za samoposebi umljivo, da, smatrala je to za dolžnost napram nesrečnemu, zapuščenemu otroku. Naslednji večer je dobil torej Skobčev Jože tolažilno potrdilo, da bodo sprejeli njegovo nečakinjo in ako bo deklica pridna, bodo ravnali z njo kakor s članom družine. Tončka je celo izjavila, da je pripravljena sama iti po tujo deklico v mesto. In osem dni pozneje je bila deklica že v Osojnikovi hiši. Brat in sestra pa sta bila zelo presenečena.

Marko kakor tudi Tončka sta si predstavljala Jožetovo varovanko kot slabotno, revno, napol otroško bitje. V resnici pa je bila Marta visokorasteno dekle, večja in močnejša kot Tončka. Imela je lepo, gibčno telo, goste zlate lase, globoke modre oči in lepo oblikovan obraz. In vendar je ležalo na njenem obrazu nedolžnost, čistost in otroška vdanost.

Zagorci so se začudili nenavadnemu prihodu tuje, neme dekle v Osojnikovo hišo. Radovednih vprašanih kar ni bilo konca. Ker pa Marta ni mogla govoriti, drugi posli pa niso ničesar vedeli, so se končno ljudje zadovoljili s Tončkovim izjavo, da je nova dekla iz dobre družine iz dežele in da jo je neki znanec izredno toplo priporočal.

ker se sicer konji ne bodo premaknili z mesta. Tolstoj mu je, hočeš nočeš, moral dovoliti; priporočal pa mu je največje previdnost.

Kuhan riž. V Afriki, zlasti ob ravniki je neznačna vrstina. Naravno, da črni snega sploh ne poznajo. Nekoč je nemški raziskovalec Kristian skušal dospeti na 5000 m visoko klimatsko pogorje. S seboj je vzel par zamorcev za nosače. Ko so dospeli v višino, kjer je večni sneg, so zamorci jeli vpiti: »Walli, walli« (kuhan riž, kuhan riž) in so si začeli gatiiti sneg v usta. Toma kmalu jih je začel sneg v ustih peči in so se spustili v dir navzdol, ker so mislili, da je gora zakleta.

Jajca od 1/2 m. Slavni švedski raziskovalec po Aziji Sven Hedin piše »Berliner Tageblatt«, da so našli v srednji Aziji pol metra velika jajca. Znesla jih je samica katkega dinosaurus. To so bile do 30 metrov dolge pošasti v prastarih dobah. Gorje jih srečati takole pred kosilom, kaj? Pa bi se ne bilo jih treba bati, ker so bili dinosauri udarjeni le na solato in drugo zelenjavo; mescu jim ni slo.

Naročajte „Domoljuba“!

vrednosti več stotisoč švedskih kron. (1 šv. krona 15 Din).

Da pa za take love mreže niso majhne, je umevno samo ob sebi. Rabijo celo po 280 metrov dolge in 28 m globoke mreže, ki jih po več združijo v verigo. Za eno mrežo je potrebnih 14 do 18 mož in več čolnov. Z enega lovišča na drugo pa prevažajo te velike priprave posebni parniki-vlačilci. Ko ribiči mreže vzdigujejo, plaše ribe s kričanjem in mečejo v globočino belo pobarvane deske v podobi ogromnih rib, ki jih slantiki smatrajo za roparice. Iz teh velikih mrež ribiče predenejo ujete ribe v male mreže, da jih lahko sproti sole ali suše v dimu.

PODPISANA PREKLICUJEM, da sem govorila proti potniku tvrdke Singer g. Sekiču iz Nov. m., da je Klobčarjeva hiša v Draščih št. 27 zaražena, in mi ni znano, da bi bili Klobčarjevi res tako zaraženi in sem prepričana, da nimajo te bolezni.

Marija Koren.

Gasilci!

Motorne brizgalne ročne in prenosne, kakor tudi večje, močnejše na dveh kolesih za 400, 600 in 1000 litrov dobavljajo po konkurenčnih cenah tvrdka Lampret in drug, d. z. o. z., Ljubljana, Dunajska cesta 22.

ZENINI IN NEVESTE!

Da si lahko nabavite čim večjo in lepšo balo, smo se letos zložili z vsem, k temu potrebnim blagom ter vam istega nudimo po izvanredno nizkih cenah n. pr.: klotaste odeje, ročno delo, od 170 Din, flanelaste deke od 79 Din, garniture za postelje (3 kom.) od 230 Din, gradl za postelje od 23 Din, platno za rjuhe od 22 Din, za kapne 180 cm od 36 Din, blago za brisače od 12 Din, namizne prte od 42 Din, servete od 10 Din naprej, belo in ružavo kontenino pa od 8 do 13 Din; dalje: črno sukno za moške in novodošlo volneno blago in svilo za ženske obleke, svilene rute in šerpe, moške praznje kraje in kravate, čipke in vezenino, dežnike od 50 Din naprej. Priporočamo se za prav obilen obisk ter vam zagotavljamo, da vas bomo postregli v vaši največji zadovoljnost.

F. IN I. GORIČAR, »PRI IVANKI«, LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 29.

V vsako hišo Domoljuba!

Edino najboljši šivalni stroji in pletilni švic.

„Dubied“ stroji ter kolesa za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Petelinca

Gritzner, Adler

Najnižje cenel Tudi na obroke Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika. Pouk v vozenju brezplačno. neVtečla garancija.

Prave turistske, smuške in vse vrste

športnih čevljev

prodaja najceneje specialna izdelovalnica gorskih čevljev

J. Brajer, Ljubljana, Breg št. 1

PROTI HEMOROIDOM

DRP

H E M O R O I D I

H E M O R O I D I

PectoSerol

Extr. Ham. Novae Alumi. acet. tart. formal. cry. 1928

Mers hemoroidalni serum

„Pecto S. rol“ — predpisuje ga preko 30.000 zdravnikov po celeni svetu — prodira avtomatsko v o sedišča povzročevalca bolezni — ter brzo odstrani bolečine, srbenje, vnetje in povzroči, da hemoroidi kmalu izginejo. Dobiva se v vseh le. arnah.

Slabi zobje

skvarijo najlepši obraz. Neprijeten duh ust je zoprni. Obe hibi odstranite z uporabo krasno osvežujočih Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine, posebno z uporabo zobčaste Chlorodont-ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih straneh ter odstranjuje ostanke jedi, ki povzročajo gnulobo. Poskusite najprej z malo tubo Chlorodont-paste, ki stane Din. 8.—. Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mekhe ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem ometu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Leo-Werke A. G., proizvajalca in zastopstvo za Jugoslavijo; Tvorine Zlatogor, Maribor.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plašajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebšline ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslovi oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Slamorenica, ročna, akorsaj nova, se ugodno prodaja. Ant. Avšič, Smarino 48, posta Moste

Semenski oves jetme novoc do 800 kg se dobi pri J. Kolenc posestnik, Hm-lilič, p. Mirna peč, Dolenjsko. Cena po dogovoru.

Prikojevalni tečaj

za pletilje, kroja e. šivilje, nešivilje. Učenci ki ne morejo osebnost k poduku ga lahko izvršijo doma potom učnih zvezkov. Damam ki ne morejo v tečaj. pouk v poljubnih urah. Pričetek 31. t. m. Brezplačna rekomandacija služb. Izdelava krojev. Zasebno krojno učilišče: Ljubljana, Stari trg 19. — Revnejšim ceneje.

Kmečko dekle pošle. no, v pomoč gospodinji, vajeno lahkega poljskega dela, starost 16-17 let se sprejme takoj. Vpršati je „Gostilna Sojar“, Dravljice, St. Vid nad Ljubljano.

Vidre, diharje in polhe kupuje tvrdka Drago Schwab, Ljubljana.

Prodaj hiše s hlevom in sadnim vrtom. Vse v dobrem stanju. Cena Din 15.000 Anton Berce, Podkuže št. 47, pošta Mojstrana.

Posest se vsled družinskih razmer da za več let v najemu oziroma tudi prodaja. Obsega hišo z gospodarskim poslopjem in inventarjem vred Zemljišča okrog 30 arov z gozdovi kateri so še za setno smreka in bukovje. Cena po dogovoru. Franc Kogej v Motniku št. 18.

Tlahove za cerkve

veže, cementne cevi, nagrobne spomenike, stopnice, krasno delo nudi: Cementarna Gostinčar, Pečata, p. Dol pri Ljubljani.

Cepilene trte različnih vrst na podlagi Göthe št. 9 in Rip. Portalis, prodaja trtni a F. Zelenko Juršinci, Ptuj.

Za mesarsko obrt

se sprejme takoj fant p. št-nih staršev. Ivan Müller, Janševa št. 15, za Beogradom, Ljubljana 7.

Sack'ove pluge in njih dele

kultivatorje, okopalnike, brane itd.

dobavlja hitro in zelo ugodno — tudi na obroke. —

FERDO SMOLA,

Sv. Jurij ob južni žel. (Glavna zaloga Sackovih plugov za Slovenijo).

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Novem mestu

Brzjav: Ljudska Novomesto

Telefon šte. 8

Obreduje hranilne vloge od 5%—7%.

Za vloge jamčijo vsi člani z vsem svojim premoženjem in lastno poslopje na trgu Kraljeviča Petra. Ne odračunava nikakih davščin! — Posojila na poroštvo in vknjižbo. — Ugodni trgovski krediti!

4 PREŠERNOVA
ulica
poleg frančiškanske
cerkve

Tovarna ur
H. Suttner **Ljubljana I.**
Največja zaloge ur, zlatnine in srebrnine.

PREŠERNOVA
ulica
poleg frančiškanske
cerkve

4

CENIK

Zahtevajte bogato ilustro-
vani cenik s koledarjem,
gratis in franco od

H. SUTTNER

Ljubljana I

PREŠERNOVA
ulica **4**

Br. 105. Kovinska Anker-
Roskopf . . . Din 49⁰⁰

Br. 115. Kovinska Anker-
Roskopf s radium številkami in kazalci . Din 62⁰⁰

OMIKO — IKO

Br. 105. Budilka okroglo
oblike, 15 cm visoka, s
prvo vrstnim Anker-stroj-
jem . . . Din 64⁰⁰
Br. 106. Isto s radium šte-
vilkami in kazalci D 84⁰⁰

AXO

Br. 8701. Stenska ura s
stečmi prvo vrstne kva-
litete . . . Din 151⁰⁰
Br. 8702. Stenska ura plo-
čevinasta, okroglo oblike,
osemdnevna, prvo vrstne
kvalitete . . . Din 162⁰⁰

Br. 7001. Am. double
krogle . . . Din 19⁰⁰
Br. 7002. Isto, trovrstne
Din 23⁰⁰

Br. 7101. 14 karatno zlato
krogle . . . D 64⁰⁰
Br. 7102. Isto, trovrstne
Din 116⁰⁰

W M F

Kupujte samo kina srebr-
no jedilno orodje z
znamko WMF
Tovarniška garancija 50 let

H. SUTTNER

Ljubljana I

PREŠERNOVA
ulica **4**

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici

Puškar F. K. Kaiser

LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 9

kupuje in prodaja stare puške, samokrese,
ter prevzame iste v komisijsko prodajo.

POZOR ŽENINI IN NEVESTE!

MODROCE, vložke, posteljne mreže, di-
vane in tapet, izdelke dobite najceneje pri
Rudolf Radovan, Ljubljana, Krekov trg 7.

INVENTURNA-PRODAJA

*Želimo
temeljito
isprazniti!*

HUMANIK

LJUBLJANA, Dunajska c. 1a, „Petovla“
MARIBOR, Gosposka ulica 17
CELJE, Aleksandrova cesta 1
PTUJ, Siovenski trg, „Petovla“

Pozor! Pozor!

Kupujem kože divjačine
in plačam najvišjo ceno:

lisice, kune, dihurje, jazbece,
vidre, zajce itd.

prepričajte se, preden oddaste Vaše blago.

FILIP BIZJAK

krznarstvo

LJUBLJANA

Šelenburgova ulica št. 6.

Veliki
ilustrovani
cenik
dobite brezplačno! Zahtev-
ajte ga od skladarja
MEINEL in HEROLD
tovarna glasbi, gra-
mofonov in harmonik
R. Langer MARIBOR Šter. 107
Violino od 95 Din, ročno
harmoniko od 85 Din, tam-
burica od 99 Din, gra-
mofon od 245 Din dalje.

Semensko deteljo

kupi vsako množino

Fran Pogčnik, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 2057, 2470 in 2979.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzlov.: Gospobanka.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000.000⁰⁰—, vloge nad Din 300,000.000⁰⁰—.

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2½% vojne
odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo **srečk Državne razredne loterije.**